18 HAZİRAN 1976
20 C. Ahır 1396

BEŞ LİRA
BİR D. M.

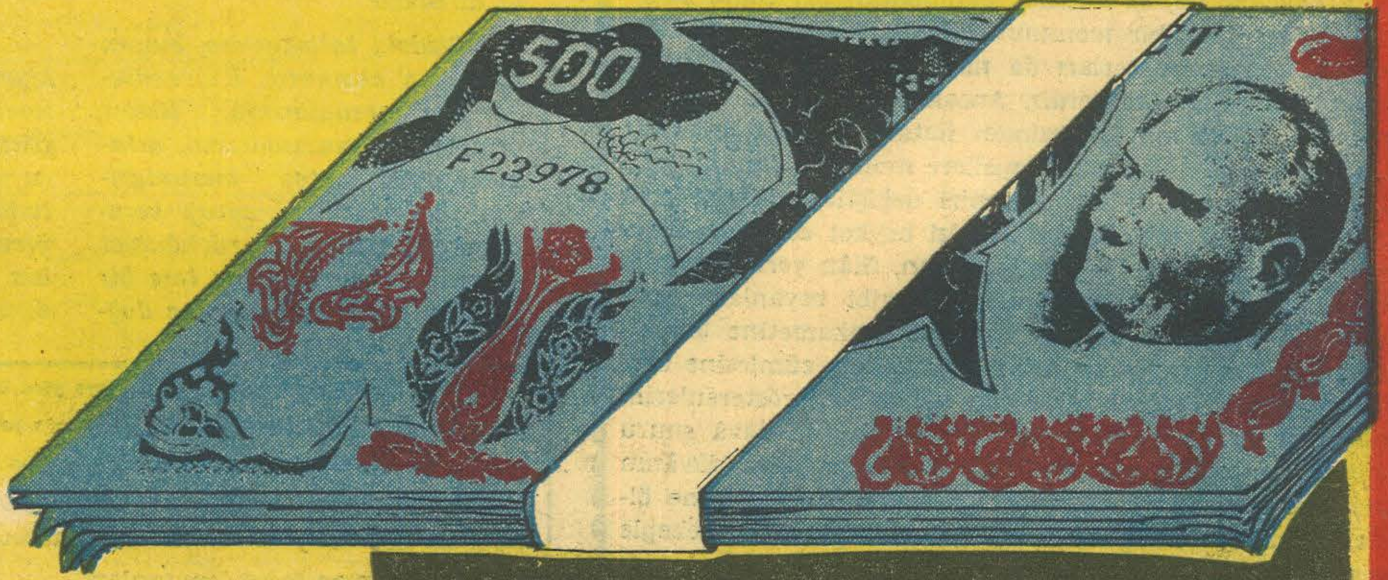
Sebil

25

Siyasî, Edebî, Tarihi
HAFTALIK GAZETE

herşey hak için

Sahib ve Başyazar
KADİR MISIROĞLU

ÜNİVERSİTEDE KORKUNÇ BİR SKANDAL

Üniversite'de bir

TÜRK TAHSİL PRAMİDİNDEKİ ANORMALLİK

Bir kısım Türk münevverleri, cumhuriyetin ilânından beri bütün millet fertlerini okur-yazar yapmak sevdasına tutulmuşlardır. Ancak ne yazık ki; haddizatında ideâl olan bu arzu, memleketin gerçekleriyle asla bağdaşmamaktadır. Şöyle ki; ileri bir sanayie ulaşmış ülkelerden hiç biri, işe, bizdeki gibi okuma yazma seferberliği ile başlamamıştır. Onlar, evveliyetle memleketlerinin tabiî servetlerini ortaya çıkarmaya medâr olacak mütehassıs insanlar yetiştirmişler ve bu sebeple maarif sahasındaki yatırımda üniversitelere rüçhâniyet tanımışlardır.

Gerçekten okur-yazarlığa yatırım, iktisaden ölü bir yatırımdır. Bu sebeple en son düşünülecek işlerden biridir. Okur-yazarlığı kullanarak hayatının veçhesini değiştirecek iktisâdî ve içtimâî imkânlara sahip olamıyanlar için, elde edilen okur yazarlık, bir hiç mesâbesindedir. Bu yüzden geri kalmış ülkeler için gerekli olan, maârif sâhasındaki yatırımda yüksek tahsil müesseselerini başa almaktır.

Bizdeki tatbikat ise, bunun tamamen aksinedir. Üniversiteler lise mezunlarının, liseler ortamektep mezunlarının, ortamektep ilkmektep mezunlarının ihtiyaçlarına cevap veremezken, yatırımda rüçhâniyet -memleket gerçeklerine ters bir sûrette- aşağıdan yukarıya doğru yürütülmektedir.

Bu hatalı tutumu sâdece münevverlerimizin bütün millet efrâdını okur-yazar yapmak husussundaki gayrı mâkûl fakat masumâne arzularıyla izah etmek mümkün değildir. Bunda, memleketi yığınla gayrı memnun gencin kolayca katılabileceği anarşik hâdiselerin vasatına itmek gibi, hâinâne bir düşüncenin de dahili olduğu muhakkaktır. Zira liseyi bitiren bir gencin, artık hayata dönerek kolayca bir meslek edinebilmesi âdetâ imkânsızlaşmış bulunmaktadır. Esâsen bir bürokrat namzedi olarak yetiştirilmiştir. Bu yüzden, üniversiteye girememesi, kendisinin rûhen kırgın ve tatmin olamamış bir ferd hâline gelmesini intac etmektedir. Gerçekten her yıl cemiyetimize bu sûretle istikbâl ümidleri söndürülmüş ikiyüzbin'in üzerinde genç insan, katılmaktadır. Bu gayrı memnun kitlenin kolayca tahrik olunabileceği ve anarşik hâdiselere sürüklenebileceği meydandadır. Bu sebeple, maârif sahasındaki yatırımı memleket gerçek ve ihtiyaçlarına nazaran ters bir sûrette yürütenler -bilerek veya bilmiyerek- köpürmeye müheyyâ anarşiye her yıl ikiyüzbin kişilik bir hazır kuvvet takdim etmektedirler.

On onbeş yıldan beri, Türkiyemizde yüksek tahsil müesseselerini çoğaltmak için gerçekten takdire şayan bir gayret ve faaliyet müşâhade olunmaktadır. Memnûniyetle karşıladığımız bu faaliyet içinde kurulan müesseselerden biri de, Edirne Tıp Fakültesi'dir. Fakat...

V- Bir başka sorunda, 46. maddeye göre Edirne Tıp Fakültesinde görevlendirilen öğretim üyelerinin ortaya koyacağı problemlerdir.

1- 40. maddeye göre görevlendirme daha önce 46. maddeye göre yapılan görevlendirmenin geri alınması olarak yorumlanabilir. Bu takdirde Edirne Tıp Fakültesi 1750 Sayılı Kanunun 44. maddesinin aradığı şart gerçekleşmediği için faaliyet gösteremez ve kuruluş sayılamaz.

2- Bu bir kanuna karşı hile olarakta kabul edilebilir.

Gerçekten, ortada fiilen bir Edirne Tıp Fakültesi yoktur. Farazi olarak var sayılan bir fakülte adına Cerrahpaşa Tıp Fakültesine 50 öğrenci daha alınmaktadır. -Cerrahpaşa Tıp Fakültesi bu 50 öğrenciyi eğitecek kapasitede ise kontenjanını artırmak suretiyle aynı sonuç elde edilebilir.

Görevlendirilen öğretim üyeleri Cerrahpaşa Tıp Fakültesindeki görevlerine [illegible] gibi devam etmektedirler.

Yukarıda açıklanan nedenlerle Edirne Tıp Fakültesinin kuruluşu ve işleyişine ilişkin işlemlerin yeniden gözden geçirilerek, hukuka uygun hale getirilmesini saygılarla rica ederim.

Romatizmal Hastalıklar Rehabilitasyonu
Seksiyonu
Prof.Dr.Dilek Onel
(imza)

İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü'ne verilen ve hasıraltı edilmiş bulunan dilekçenin son kısmı.

FAKAT:

Fakat ne yazık ki; bu fakültenin kuruluşu çeşitli hukûki sakatlıklar ve skandallara sahne olmaktadır. Hazin bir kuruluş mâcerası bulunan ve bu gün bir nevi kadük duruma sokulan Edirne Tıp Fakültesi etrafındaki gerçekleri -şimdilik kaydıyle- şöylece sıralayabiliriz:

A. Hukûkî bakımdan:

1) Bu fakültenin kuruluş ve çalışması alâkalı mevzuâtın tamamen çiğnenmesi sûretiyle yürütülmektedir. O derecede ki; bu fakülteyi hukûken yok farzetmek bile mümkündür. Zira Cerrah Paşa Tıp Fakültesi'nin

OKUYUCULARIMIZLA hasbihal

TENKİDLER:

Aldığımız sayısız tebrik teşekkür, mektup ve telgrafları yanında bazı da tenkid edenler bulunmaktadır. Bunu prensip itibariyle büyük bir memnûniyetle karşılamaktayız. Gerçekten gazetemizin yazarları da nihâyet insan olmak itibariyle hatadan sâlim değillerdir. Ancak bazı hatalar veya aslında -hak ölçüler muvâcehesinde- hata sayılması imkânsız beyanlar karşısında, sert aksülâmellere muhatap olmaktayız.

Bunlar arasında «falan ifâdenizi değiştirmediğiniz veya tavzih etmediğiniz takdirde gazetenizi boykot edeceğiz, almıyacağız, aldırmıyacağız. Veyahutta falan, filân yerlere tamim ederek almamalarını istiyeceğiz..» ilh.. gibi beyanlara rastlanmaktadır. SEBİL'in umûmî hava ve istikametine bakmıyarak, bir haber veya yazının bir veya birkaç cümlesine neşriyâtımızı boykot edecek derecede aksülâmel gösterenlerin, ya kâr-zarar hesabı yapmaktan âciz, veyahutda dâvâ şuuru nâkıs kimseler olduğuna kani' bulunmaktayız. Zira dâvânın umûmî menfaati muvâcehesinde zikredilen hataların ne ölçüde cüz'iyyattan olduğunu hesab edememeyi ve bu sebeple öfkeli mektuplarla idârehânemizde gece gündüz demeyip çalışan gayretli tahrir hey'etimizi rencide edenleri, başka türlü tavsife imkân bulamıyoruz. Bazı okuyucularımız, haftada beş lira vererek bir Sebil satın almakla, onu dolduran «Kılıçlaşan Kalemler» üzerinde bir nevi vesâyet veya ipotek hakkına sâhib oldukları zannı içindedirler. Halbuki bugün binbir parçaya bölünmüş bulunan efkâr-ı umûmiyenin hepsini birden tatmin etmenin ve hepsine muvâzî bir neşriyat yapmanın imkânsızlığı meydandadır. Bu itibarla, Sebil'i beğenenler kadar beğenmiyenlerin de mevcud olmasını tabii addediyoruz. Ancak beğenmiyenler arasında, ölçüsü «hak» olanların da çıkmasının, dâvâ şuuru bakımından düşündürücü bir keyfiyet olduğu şüphesizdir. Bu vesile ile şunu da söyliyelim ki; Başyazarımıza hitâben «şunu yazarsan, şöyle yazmazsan veya falanı yaparsan, filânı yapmazsan» gazeteni almıyacağız tarzında beyanlar ihtiva eden mektupları kendisine göstermediğimizden bu gibiler boşuna zahmet etmesinler.

Hiç kimsenin Sebil'i satınalma mecbûriyeti yoktur. Kâr-zarar hesâbında, onu takip edenlerin neşredenlerden daha kazançlı olduğunu derkedemiyenleri «İslâm dâvâsı» -na mensup addetmediğimizi bildirmek isteriz. Ölçümüz «her şey hak için» dir. Bunu kabul etmek, nefislerine giran gelenler, kendileri bilirler. Bir mevkûteyi yaşatan âmillerden biri de traj olmakla berâber, biz traj mes'elesini başa alan suya tirit gazetelerden değiliz.

ABONELER:

Sebil'e altı aylık abone olmuş bulunanların abone müddetleri 26. sayı ile nihâyete ermektedir. Bu kardeşlerimizin abonelerini yenilemeleri için kendilerine gazeteleriyle birlikte doldurulmuş posta çeki havale kâğıdı gönderilmiştir. Bunların hiç bir masraf mevzuubahs olmadan, postahaneye götürüp yatırmaları kâfidir.

Ayrıca bu yeni devrenin başında başka aboneler de bulmak husûsunda bütün kardeşlerimizin daha hummalı bir sûrette faaliyete geçmelerini bekliyoruz. Zira dağıtımdaki aksaklıkları ancak bu sûretle telâfi mümkün olabilecektir.

27. sayıdan itibaren abone olacaklar, ilk 26 sayıyı cildli olarak temin edip, gazetemize baştan beri abone olmuş bir duruma gelebilirler. Bunu temin maksadıyla elimizdeki iâdelerin kâfi gelmiyeceğini hesâbederek, bazı sayılarımızı yeniden bastırmak hazırlığı içindeyiz.

Allah'ın selâmı ve âtıfeti bütün iman ehli üzerine olsun.

skandal!..

öncülüğü ile çalışmalarına başlayan Edirne Tıp Fakültesi 1750 sayılı kanunun 43/3 maddesinde aranan şartlara riâyet edilmeden vücûd bulmuştur. Gerçekten bu madde «Bir Üniversite açılacak yeni fakültelerin kuruluşunda istekleri ile görevlendirilecek öğretim üyeleri senatoların... seçimi ile tâyin olunurlar» kâidesini koymuştur. Buna göre yeni bir fakültede vazifelendirilecek olan hocaların tâbi olacakları muâmele bir «tâyin» dir, ek bir vazife ile vazifelendirilme değil!.. Bu yüzmışlardır. Halbuki fiilî vaziyetleri bu talebelere değil bütün Cerrahpaşa Tıp Fakültesi talebelerine ders vermekten ibârettir. 1976 yılı bütçesi otuzallı milyon olan Edirne Tıp Fakültesi'nin Cerrahpaşa'da elli talebesi mevcuttur. Buna göre bu pek sayın hocaların teşkil ettikleri yeni fakülte ve bu fakültede okuyan talebelerin her biri devlete yılda bir milyon altıyüz bin liraya mâl olmaktadır.

3) 1750 sayılı kanunun 38.

NİŞANTAŞI LÂBORATUARI
TIBBÎ TAHLİLLER
Prof. Dr. Suat Vural — Biyokimya Müt. Ülkü Buyurman
RUMELİ CAD. NO. 26-28. NİŞANTAŞI - OSMANBEY   TEL.: 47 92 24 - 46 82 34
(NİŞANTAŞI LABORATUARI 1966)

Adı - Soyadı : B. Rifat Çili
Rapor No. : ...   Muayene Maddesi : idrar
Rapor Tarihi : 11.11.1975   Alınış Şekli : Tabii ürinasyon ile

1 - Miktar		8 - Albumin	esar	(İstek üzerine yapılan analizler)	
a - Gönderilen	300 cc.	9 - Glükoz	menfi	16 - Pent-diyopent	
b - 24 Saatlik		10 - Laktoz	–	17 - Hemoglobin	
2 - Koku	tabii	11 - Aseton	–	18 - Diazo	
3 - Renk	sarı	12 - Asid diasetik	–	19 - İndikan	
4 - Görünüş	berrak	13 - Bilirubin	menfi	20 - Üre	
5 - Tortu	hafif	14 - Ürobilinojen	menfi	21 - Na. Klor	
6 - Yoğunluk	1010	15 - Ürobilin	menfi	22 -	
7 - Reaksiyon	asit			23 -	

Çöküntünün Mikroskop Muayenesi (Sternheimer - Malbin Boya tekniğiyle); Her büyük objektif mikroskop alanında 2 - 3 lökosi. yassı ve kuboidal epitel hücresi ile 1 - 2 eritrosit görüldü.

Saygılarımızla

Edirne Tıp Fakültesi Profesörlerinden Suad Vural'ın kanunsuz olarak çalıştırdığı labratuarla alâkasını ispat eden anteti ve imzası.

den yeni fakülteye tâyin edilen hocaların eski fakülteleri ile hukûkî bağlarının tamamen kesilmesi gerekmektedir. Gerçi 1750 sayılı kanunun 46. maddesi fakültelerin hoca ihtiyaçlarının karşılanması için bazı usûller kabul etmektedir. Fakat bu madde kurulmuş ve faaliyete geçmiş fakülteler hakkındadır.

Edirne Tıp Fakültesine tâyin edilen hocaların ise Cerrahpaşa Tıp Fakültesi ile alâkaları kesilmemiştir. Üstelik bunlar Edirne Tıp Fakültesinin malı oldukları için kendilerine Cerrah Paşa Tıp Fakültesi'nde ek vazifeler verildiği tarzında sümmettedârik ve zevâhiri koruyan tedbirlere tevessül edilmiştir. Halbuki bu usûl bir fakültedeki hoca açığını kapatmak maksadıyla vaz'edildiğinden burada tatbik mahalli yoktur.

2) Edirne Tıp Fakültesi'ni kurmak üzere bu yeni fakülteye tâyinleri çıkan hocalar döner sermayeden faydalanabilmek için 1750 sayılı kanunun 40. maddesine göre, sözde Edirne Tıp Fakültesi adına Cerrahpaşa'da okuyan talebelere ders vermek için geri dönüş yap maddesi sarahaten men ettiği halde Edirne Tıp Fakültesi'ne tâyini yapılan hocalar, el'an Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nin kadrolu hocalarıdırlar. Maaşlarını da bu fakülteden almaktadırlar. Üstelik bunlardan ikisi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nin döner sermâyesinden de prim almaktadır.

4) Edirne Tıp Fakültesi'nin sözüm ona dekanı Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nin bütçesinden bir de dekanlık maaşı almaktadır.

5) Bütün bunlar yetmiyormuş gibi mezkûr kanunun 38/a bendini çiğniyerek «Nişantaşı Lâbratuarı» adıyla bir labratuar açmıştır. Bunu hanımı üzerine tescil ettirmişse de, klişesini takdim ettiğimiz tahlil vesikasında açıkça adını ve imzasını kullandığı görülmektedir.

Okuyucularımızı hukûkî malûmatla sıkmamak için bütün bu aksaklıkları müdellel bir sûrette ihtiva eden ve Prof. Dr. Dilek Onel imzasıyla Rektörlüğe takdim edilen üç sahifelik dilekçenin son kısmının klişesini takdimle iktifa ediyoruz. Bunda fakültenin hukû-

(Devamı 8. Sayfada)

başyazı

MİLLÎ GÜVENLİK MAHKEMELERİ ve 163. MADDE

Kadir Mısıroğlu

Kanunlar, usûli şartları hâiz bulunmalarından ziyâde, amme vicdanında meknuz olan hissiyatı aksettirdikleri ölçüde bir mer'iyet kazanırlar. Bu noktadan bakıldığında, bir çok kanunun, sırf ihtivâ ettiği cezâî müeyyideler sebebiyle geçici olarak tatbik edildiği, kabul edilişinden az bir müddet sonra ise, rafa kaldırıldığı görülür. Bunlar, daha ziyâde fevkalâde şartların getirdiği kanunlardır. Yakın tarihimizdeki «*Takrir-i Sükûn*» «*Millî Korunma*» ve «*Tedbirler Kanunu*» gibi kanunlar, bunlardandır.

Hukukumuzda kanun «*muvakkat*» kaydıyla kabul olunamaz. Onun vasıflarından biri de «dâimilik»tir. Bu yüzden bu gibi belli bir müddet mer'iyette kalan kanunlar, «*hukuka saygı*» anlayışını -belli ölçüde- zaafa uğratırlar. Fakat bu gibi kanunlar, âcil ve hayatî ehemmiyeti hâiz ihtiyaçlara cevap verdiğinden bunlardan asla sarf-ı nazar edilemez. Zira bu gibi kanunların ekserisi, filhâl mevcud olan bir tehlikeden ziyâde, aynı tehlikenin istikbalde tekerrürü ve melhuz benzer hâdiselerin vukûunun önlemesi için bir nevi sigorta mevkiindedirler.

Millî Güvenlik Mahkemeleri'nin kuruluşuna müteallik kanun da aynen böyledir. O, 12 Mart tecrübesinin tevlid eylediği teyakkuzun çoktan vâcip olmuş bir eseridir. Türkiye için hayatî bir ihtiyaca cevap verdiği, Anayasa Makemesi'nce iptâl edilmesiyle bir kere daha sâbit olmuştur. Zira bu mahkemenin, öteden beri TBMM ve millî menfaatlere karşı çıkmayı alışkanlık hâline getirdiği malûmdur. Aslında vazifesi sırf adi kanunların Anayasa'ya muvafık olup olmadıklarını kontrolden ibaretken, çok defa Meclis'in üstüne çıkarak bir nevi vâzı-ı kanun gibi bir tavır aldığı görülmektedir. Bu mahkemenin, son «*Af Kanunu*» dolayısıyle vâki' iptal kararları, Meclisçe afva lâyık görülmeyenleri re'sen afvetmek ve bu sûretle bir nevi vâzı-ı kanun yerine kaim olmak husussundaki meylinin en müşahhas misâlidir.

Şurası bir gerçektir ki, Millî Güvenlik Mahkemeleri'nın kuruluşuna mütedâir kanun, 12 Mart sonrasının «*partiler üstü*» hükümet modelinin eseri olduğu için, bazı aksaklıklar ihtiva ediyordu. Zira millî irâdeye dayanmayan o hükümetler, 12 Mart'ın doğumuna sebep olan anarşistlerin daha müessir bir sûrette takip ve muhâkemeleri için düşünülen bu yeni mahkemelerin selâhiyetleri içine mâhud 163. maddeyi de katmışlardı. Halbuki bugüne kadar 163. maddeden maznun ve mahkûm olanların hiç bir anarşik fiili görülmüş değildir. Tamamen bir fikir suçu mahiyetindeki bu maddeye müteallik suçların, Millî Güvenlik Mahkemeleri'ne havâlesi bu mahkemelerin kuruluşuna müteallik esbâb ve esaslarla çatışmaktaydı.

Bu defa Anayasa Mahkemesi'nce vâki' iptal üzerine yeniden ele alınan Millî Güvenlik Mahkemeleri kuruluş Kanununun içinden bu madde çıkartılmış bulunmaktadır. Enerjik Adalet Bakanı'mızın son derecede isabetli bir kararıyla yeni lâyihadan tayyedilen bu madde, bütün fıkralarında «*lâikliğe aykırı olarak*» ibâresine yer verdiği cihetle, evvelemirde lâikliğin kanunlarımıza normal bir tarifinin girmesi gerekmektedir. Bu yapılmadan henüz amme vicdanında ve mevzuatımızda hudutları lâyıkı vechile tebellür etmemiş bulunan bir siyâsî ve hukukî mefhuma muhâlefetin fevkal'âde selâhiyeti hâiz Millî Güvenlik Mahkemeleri'nde görülmesinden daha gayr-ı tabiî bir şey olamazdı. Muhterem Adalet Bakanımız yeni lâyiha ile bu gayr-ı tabiîliği giderdiği için cidden tebrike şayandır.

Ancak bu arada şu husus da belirtilmelidir ki; solcular, öteden beri fiil ve fikirlerinin bir ihtisas mahkemesinde ele alınmadıkça isabetli kararlara iktiram ettirilemiyeceğini iddia eder dururlardı. Halbuki işte, Türk Adliyesi'nin komünizm mevzuunda en seçkin ve salâhiyetli mensublarından teşkil edilen Millî Güvenlik Mahkemeleri kurulmuştur. Bunlar, kendileri için, bir nevi ihtisas mahkemesi mahiyetinde değil midir? Yoksa komünizmin ne olduğunu kendilerinden başka bilen olmadığı kanaatini mi taşıyorlar?

Son af kanunu ile su yüzüne çıktığı üzere solcuları korumaya müheyyâ Anayasa Mahkemesi'yle bu sol çevrelerin, müşterek aksül'amelleri Millî Güvenlik Mahkemeleri'nin lüzum ve ehemmiyetini kavramaya kâfidir sanırız!

Kemalist İnkılâbın anatomisi

— XXV —

Kadir Mısıroğlu

Sebil TAHLİL

Kemalist İnkılâbın Fârikaları

1 — LÂDİNÎLİK

— 20 —

General İsmet'in tahsil çağları buna benzer dinî mes'eleleri bugünün din adamları derecesinde bilmesine imkân bahşedecek bir vasıfta olduğundan onun bu sözlerini «mugâlâta»dan gayrı bir sûrette telâkkiye imkân yoktur.

Şu husus basit bir gerçektir ki; devletin bir dine sahip olması, onun, temel sevk ve idâre prensipleri itibâriyle o dine merbûtiyeti demektir. İnönü'nün reddettiği husus asıl budur. Fakat görüşünü mertçe ve açık bir sûrette ortaya koymamakta ve devletin bir dini olmamasını onun dinin farzlarını fiilen ifaya muktedir olamıyacak bir manevi mefhum bulunmamasına bağlamaktadır. Bu ise, takdir buyurulacağı üzere adam aldatmaktan başka bir şey değildir.

c. «Din ile devletin birbirlerinden ayrılması prensipinin dinsizliğin tervici mânâsını tazammun etmediği» tarzındaki iddiâsı ise, kendilerinin daha sonraki devirlerde fiilen tezâhur eden lâiklik anlayış ve tatbikâtıyla milyon kere tekzibe uğramıştır.

d. Din ve devlet işlerinin birbirlerinden ayrılmasının dinlerin devleti idâre edenler elinde bir âlet olmaktan kurtarılması» demek olduğu hususundaki iddiâsı da hılâf-ı hakikattır Onun bu tarz-ı hareketle, dini «Ağyar [illegible] vicdanlar-

da bülend mevkiini ihrâz etmesini sağlamak» gayesini güttüğü iddiâsı da doğru değildir. Sâir dinler için olsa bile İslâm'da gerçekleşmesi muhâl bulunan bu keyfiyetin, gâye ittihaz edilmediği İnönü'nün lâiklik tatbikâtı ile sâbit bulunmaktadır. Gerçekten İslâm sırf bir vicdan işi telâkki edilemez. Kaldı ki, onu güyâ siyâsi emellere âlet olmaktan kurtarmak gâyesiyle devletten ayırdığını ve vicdanlarla mâbedlere inhisar ettirdiğini söyleyen İnönü yıllarca vicdanlara da, mâbedlere de müdâhale ve tahakküm etmiştir. Bunun fiilî delilleri bilâhare lâikliğin Türkiye'deki tatbikatı zımnında bertafsil anlatılacaktır.

İnönü'nün teklifiyle gerçekleştirilen bu tadilât, Anayasa'dan «Devletin dini Din-i İslâm'dır» hükmünün çıkarılmasına, bunun yerine lâiklik prensipinin idhâline ve bir de yemin metnindeki «vallahi» kelimesi yerine «Namusum üzerine söz veririm» ibâreşinin konulmasına müncer olmuştur.

Bu sûretle mevzuatın lâikleştirilmesi gerçekleştirilmiş ve Kemalist inkılâbın temel hedefine ulaşılmış olunuyordu. Ancak ulaşılan bu hedefin ne mânâ taşıdığı üzerinde bir nebze durmak gerektir. Bunu da, biz söyliyeceğimize devrin ileri gelenleri ağzından teyid ve tevsik etmek isteriz. Zira biz söylesek bühtan olur. Suç teşkil eder. Fakat kendileri yaptıkları işi dost-düşman herkese karşı nasıl ifâde etmişlerse o sûretle -ağızlarından çıkmış olan kelimelerle- aynen nakletmek istiyoruz.

Devrin Adliye Vekili Mahmud Esad Bozkurt «Noye Fraye Prese» Gazetesi'ne bir beyanat vererek gerçekleştirilen hukuk inkılâbının mâhiyet ve istikametlerini [illegible] etmiştir. Bu beyanatı, onu iktibas eden 14 Eylül 1927 tarihli Hakimiyet-i Milliye Gazetesi'nden aynen alarak hiç bir te'vil ve tefsire kaçmadan dikkatlerinize arzediyoruz:

Ankara, 23.7.1974

A T A T Ü R K ,

— Merhaba Kumandanım,

Ordumu Ecevit çok müşkül duruma soktu. Kendi tâbiriyle, yetenekli bir politika gütmemesi ve dünya devletlerinin, milletlerinin oynadığı oyun, ve ihtimaller' hesap edememesi yüzünden.

Ortada Kıbrıs devleti yok! Yunan cuntası var! Yani Yunan İhtilâl Konseyi! Bu İhtilâl Konseyi, Kıbrıs'ı ilhak harbi çıkarmış. Ve devam ettiriyor.

Yine bu İhtilâl Konseyi, Kıbrıs üzerinde bir garanti anlaşmasını reddetmiş. ta 1960 dan beri... Bu anlaşmanın yürürlükte olmadığın da İngiltere resmen söylüyor.

"Siz de ihtilâl olmuş ve o zaman ki, devlet adamlarınızı suçlamış ve dolayısıyla Garanti hakkını çiğnetmişsiniz!..'" diyor.

Ecevit'in içinden çıkamadığı durum bu!

İngiltere'de bu hakkı tanımadığına göre,

58

Baştan başa hayâl mahsûlu hezeyanlarla dolu mâhut eserden diğer bir sayfa

«Son Posta ile gelen Noye Fraye Prese Gazetesi Adliye Vekilimizin bir beyanatını neşretmiştir ki; aynen naklediyoruz:

Birkaç sene zarfında Türkiye'de husûle gelen teceddüdât (yenilikler) ve tahavvülâtın (değişikliklerin) ehemmiyet ve kudretine en büyük bir misâl, Türkiye reformudur. Eski Osmanlı İmparatorluğu, ahkâm ve kavânini (hüküm ve kanunları) ile yeni Türkiye Cumhuriyeti ahkâm ve kavânini arasındaki fark, tasavvur edilemiyecek kadar büyüktür. En asrî ve cezrî (köklü) prensiplerle hedefine yürüyen ve Türk Adliyesi'ndeki büyük inkılâbı vücûda getiren Türkiye Adliye Vekili Mahmud Esad Beyefendi muhâbirimize berveçhiâtî (aşağıdaki) mâlûmâtı vermek lütfunda bulunmuşlardır.

«— Bütün inkılâbların en esaslı hedefi, mâzi ile hesapları kesmek ve mâziyi yıkmaktır. Türk inkılâbının en mühim vazifesi de bu sebeple mâziyi en son bakiyesine kadar söküp atmaktır. Bizim mâzinin seyyiâtı (geçmişin kötülükleri) ile alâkamız kalmamıştır. Kanunlarımızda onların düşünce ve usullerine yer yoktur. Biz onları en bîaman düşmanlarımız gibi memleketin en hücra köşelerine kadar kovalıyarak imha eyledik. Onların bakâyâsı yerin dibine gömülmüştür. Mâzinin mezarı, keskin silâhı elinde olan bir nöbetçi tarafından, bakâyâsı bir daha mezarların altından yeni hayat fideleri üretmesin diye gece gündüz beklenecektir.

Türkiye Adliyesi'ndeki teceddüdât o kadar kolaylıkla ve cidalsiz husûle gelmemiştir. Mâzideki zihniyet bir çok defalar, hattâ B.M.M.'de bile kendisini göstermiştir. Bilhassa hoca meb'uslar, muannidâne ve gayrı kabil-i ikna' bir sûrette kendilerini bir çok husûsatta mâzinin an'anelerinden ayırmak istememişlerdir. Bir çok çetin mücâdelelerden sonradır ki: bu zafere nâil olabildik. Eski ahkâm-ı şerîat (şerîat hükümleri) yerine memleketin ahval ve hususâtın tevâfuk eylemeleri hasebiyle pek az tâdilât ile İsviçre Kanun-u Medenî'si ile İtalya Ceza Kanunları'nı kabul ettik. Bu tahavvülâtın (değişikliklerin) müşkülât ve ehemmiyetini ancak ahkâm-ı şerîatı (şeriat hükümlerini) bilenler takdir ederler. Bu kavâninin hayat-ı içtimâiyedeki tesiri pek büyüktür. Yeni kavâninin (kanunların) erkek ve kadını aynı hukûka mâlik kılması, din serbestisi bahşeylemesi en doğru misâlidir.»

«Mahmud Esad Bey kadınlara verilen haklardan bahsettikten sonra demiştir ki:

«— Bundn maadâ «dinî akd-i izdivaç» Türkiye'de tamamiyle husûsî mâhiyeti hâiz olup kanûnen hiç bir kıymeti yoktur. Yalnız «medenî izdivaç» kanûnen muteberdir. İzdivaç eden şahısların din farklarının hiç bir hükmü yoktur. Bir müslüman kadın intihab etmiş olduğu erkekle ister müslüman ister hristiyan veya yahudi olsun bilâ kayd-u şart evlenebilir. Yani kanunun bilhassa bu mevaddının Millet Meclisi'ndeki hoca meb'usların pek şedid itirazına mâruz kaldığını sizden saklamak istemem. Bu nokta etrafında tam iki gün uğraşılmış ve nihâyet Başvekil İsmet Paşa hazretlerinin müdahalesiyle bu hususta muvaffakiyet elde edilebilmiştir.»

«Vekil bundan sonra fâil-i muhtar her müslüman'ın istediği dini kabul edebileceğini söyliyerek sözlerine şöyle devam etmiştir:

«— Kanunun bu maddesi de Meclis'te pek müşkilât ile tesvib edilmiştir. Bunda da müessir olan Başvekil İsmet Paşa Hazretleridir.»

ÖLÜMSÜZLÜK ÂLEMİNDEN SESLENEN

ATATÜRK

TÜRK MİLLETİNE VE BÜTÜN DÜNYA MİLLETLERİNE

İLÂHİ NUTKU'nu

VERİYOR

'YURTTA SULH - CİHANDA SULH!'

DİYOR!

Neclâ ÇARPAN

— Dalâlet ve putlaştırma devam ediyor —

«İlâhi» kelimesinin yüklendiği mânâyı hakkıyle müdrik olan bir kimsenin iğrenmemesi imkânsız bir kitabın kapak yazısı. Neclâ Çarpan (galiba çarpılan olacaktı) isimli bir kadıncağızın en son eseri (!..)

iktisad

ORTAK PAZAR ÇIKMAZINDA TÜRKİYE

— 2 —

Ergin BAKİOĞLU

A.E.T. kendi âzâsı olan ülkeler dışında birçok ülke ile de iktisâdi münasebetler tesis etmiştir. Bunları üç grupta toplamak mümkündür.

Birinci grupa dâhil münâsebetler, başlangıçta tam âzâlık şeklinde olmayan fakat belirli bir devreden sonra iktisâdi bakımdan olduğu kadar siyâsi bakımdan da toplulukla bütünleşecek olan ülkelerle devam ettirilen münâsebetlerdir. Bunlara misâl, Türkiye, Yunanistan, Kıbrıs ve Malta ile mevcud olan ortaklık münâsebetleridir.

İkinci grupa dâhil münâsebetler de, daha ziyâde taraflar arasındaki ticaretin serbestleştirilmesini hedef alan münâsebetler olup, bunlara misâl de, Tunus, Fas ve daha bir çok Afrika ülkeleriyle devam ettirilen münâsebetlerdir.

Topluluğun üçüncü grupa dâhil münasebetleri ise tercihli ve tercihsiz ticaret anlaşmalarına dayanan münâsebetlerdir. İsveç, İsviçre ve İspanya ile yapılan anlaşmalar tercihli ticaret anlaşmalarıdır. Yugoslavya ile yapılan ticaret anlaşması da tercihsiz ticaret anlaşmasına misâl gösterilebilir.

Buraya kadar çeşitli husûsiyetleriyle tanıtmaya çalıştığımız A.E.T.' nin Türkiye ile devam ettirmekte olduğu ortaklık münasebetlerini diğer temaslardan müstakil olarak ele almakta ve Türkiye'nin Ortak Pazar câmiası önünde ne gibi bir mevkie sâhip bulunduğunu ve sonra ne şekil bir tavır takınması icabettiğini belirtmekte fayda vardır.

Türkiye 12.9.1963 tarihinde Ankara'da imzalanan ve 1. Aralık. 1964 tarihinde mer'iyete giren «Ankara Andlaşması» ile A.E.T.'ye «Ortak Âzâ» olmuştur. Türkiye'nin «Asli Âzâ» lığı için «üç devre» lik bir takvim tesbit edilmiştir. Bu devreler:

1. **Hazırlık Devresi**: (5-11) yılları arasında düşünülmüş ve 1.9.1971 de Türkiye hazırlık devresini tamamlamıştır.

2. **Geçiş Devresi**: Bu devre 1.1. 1973'ten başlıyarak 12 ve 22 yıllık iki kısma ayrılmıştır.

3. **Son Devre**: Bu devrenin müddeti, geçiş devresinde «Gümrük Birliği»nin gerçekleşmesinden sonra iktisâdi siyâsetlerin yaklaştırılması için lüzumlu görülecek zamanla sınırlanacaktır.

Bu devrenin de bitiminde, Türkiye A.E.T. nin «Asli Âzâ» sı olacaktır.

Geçtiğimiz hazırlık devresi içinde A.E.T. Türkiye'ye sâdece 175 milyon dolarlık kredi vermiştir. Üstelik bu para ile yalnızca A.E.T. den mal alınması şartıyla. Hattâ bu mallar başka ülkelerde daha ucuza satılıyor olsa bile. Buna ilâve olarak bir de bazı ihraç mallarımıza tenzilâtlı gümrük târifesi tatbiki etmiştir.

Geçiş devresi hukûken 1973'de başlamış olup 1995 yılında sona erecektir. İşte şimdi bu devredeyiz. Bu, 23.11.1970 tarihinde karara bağlanan «Katma Protokol»la mer'iyete girmiştir.

Katma Protokol; ticari hükümlerle, işgücü seyyâliyeti ve gelecekle bağlı diğer hükümleri ihtiva etmektedir.

22.1.1972 tarihinden itibaren İngiltere, Danimarka ve İrlanda'nın A.E.T. ye katılmasıyla topluluğun bünyesinde meydana gelen değişiklik, neticede A.E.T. - Türkiye münasebetlerinde değişiklikler husûle getirmiştir. A.E.T. bünyesinde meydana gelen bu değişme sonucu, Türkiye'nin ortaklık andlaşması hükümlerinin yeni azalara da teşmili gerekmiş ve bu sebeple 30. Haziran. 1973 te «Tamamlayıcı Protokol» imzalanmıştır.

Buraya kadar şekli yönüyle ele aldığımız Türkiye - A.E.T. münâsebetlerinin iktisadî ve siyasi vechesi incelenmeden önce, akla ilk gelen sual şudur: Türkiye Ortak Pazar'a niçin girmiştir. Böyle bir sorunun cevabı iktisadi olmaktan çok siyasi bir manâ taşımaktadır. Bu manâ, Tanzimattan beri Batı ile visâle ermek isteyen sevdâlıların Ortak Pazar'a girmeyi son vuslat şansı olarak görmelerinden başka bir şey değildir. Yoksa, A.E.T. Komisyonu Başkanı Kâmran İnan'ın gayet masumâne (!) bir sürette söylediği gibi, Türkiye'nin, pek yakında kurulması düşünülen «Avrupa Müdafaa Birliği içinde yerini alması, hâdisesi değildir. Türk siyasilerinin dışında, Türkiye'nin A.E.T.'ye katılmasını isteyen ikinci grup olarak gördüğümüz Türk sanayici ve iş adamları ise bunu Ortak Pazarla rekabet edebilmek için (!), devletin her türlü deşvik ve himâye yardımlarından istifade etmek için istemişlerdir. 12 yıl önce, «şartlar ne olursa olsun biz Ortak Pazar'a girmeliyiz» diyenler bugün büyük bir panik içinde görünüp, «devlet bizi himâye edersе ne alâ, yoksa bugünkü şartlarda biz de Ortak Pazar'a hayır! diyoruz», demektedirler. Pekiyi aklınız başınıza şimdi mi geldi. Daha önce, Türk efkâr-ı umûmiyesini Ortak Pazar'a şartlandırmak için Vakıf bile kuran siz değil miydiniz? Bugün de kalkmış: «Ortak Pazar'a bu şartlar altında girdiğimiz takdirde, bütün fabrikalarımız kapanır, bütün Türk sanayii çöker» diyorsunuz. Bir dereceye kadar haklı olabilirsiniz. Ama mesele sizin zannettiğiniz gibi Türk sanâyiinin, Türk ziraatinin çökmesi mes'elesi değildir. Mesele topyekûn Türk Milleti'nin her sahada varlığını istiklâl içinde devam ettirip, ettirememe mes'elesidir.

Evet şimdi yine soruyoruz: Bugün için müstakil bir hüviyete sahip Türkiye iktisadiyatını Ortak Pazar'a girdikten sonra A.E.T. nin, Türk menfâatlerine hiçbir zaman saygı göstermemiş olan, birtakım kurullarının iradesine terketmek samimiyetle ne derece bağdaşan bir tercihtir.

Evet, A.E.T. Türkiye'den işçi almaktadır. Niçin? İhtiyacı olduğu için. İhtiyacı devam ettikçe yine alacaktır. Sonra, A.E.T.'nin Türkiye mahreçli mallara tatbik ettiği gümrükleri gelince, bu gümrükler tamamen kaldırılmış bile olsa, Türkiye ihracatında ne nisbette bir artış olacaktır. Adamlar, sanayide olsun, ziraatte olsun senden her zaman üstün. Hangi gücünle rekabet edeceksin!.

(Devamı var)

FİLDİŞİ KULEDEN

Cemil Meriç

UNUTULAN BİR KİTAP

— 5 —

BAZI HATIRLATMALAR

Akıl insanlığın ortak malıdır. Demek ki; siyasî idârenin adâlet ve hürriyet gibi temel prensiplerinde Batı ile Doğu'nun anlaşmaması için hiç bir sebeb yoktu. Bir zaman İslâm dünyası bu iki temel prensipi baştâcı ettiği için yükselmiş, Hıristiyan Dünya bu değerlere sırt çevirdiğinden karanlıklarda kalmıştı. Sonra hıristiyan dünya aynı değerleri benimsemiş, böylece terakkinin, tekâmülün merkezi olmuştu. Ülkemize çöken karanlık İslâmın esası olan adâlet ve hürriyeti ihmal edişimizdendi.

Tekrar edelim. Hayreddin Batı'yı iyi tanıyordu. Ama bir İslâm olarak. O Sadullah Paşa'lar ve Namık Kemaller gibi coşkun, kanatlı ve hayalperest bir insan değildi. Amelî bir zekâ idi. Günün mübrem ihtiyaçlarını düşünüyordu. Onun için ıslahat demek hemen tatbik edilebilecek ve İslâmiyet'e ters düşmeyecek yenilikler demekti. Evet hududlu bir tecessüs. Hudutlu ama şurulu. Meselâ Avrupa'daki icad ve keşiflerden uzun uzadıya söz eder. Bunlar insanlığın ortak malıdır. İktibasları hiç bir tehlike arzetmez. Ne var ki, Hayreddin mâlumatfuruşluktan hoşlanmaz. Verdiği mâlumat fransızca her hangi bir mektep kitabından alınmış denecek kadar kurudur. Terbiyeye büyük bir yer ayırır. İdârecilerin yetiştirilmesine ehemmiyet verir. Meşrûtiyet nizamını takdir eder. Ama bu idâre tarzının, üzerinde en çok durduğu yanı vekillerin mes'uliyetidir.

Yazar o devirdeki bir İslâm devlet adamının dikkatine çarpan Avrupa devletlerinin belli başlı terakkilerinden hiç birine muarız değildir. Ama lüzumsuz tartışmalara girmez. Bir devletin komşuları ile aynı askerî teknolojiye sâhip bulunması lâzımdır, der geçer. Tek sahada yapılacak ıslahatla bütün mes'elelerin düzelemiyeceğini bilir. Avrupa'nın girift bürokrasi düzenini bir bir anlatmaz. Avrupa'nın vergi sistemini de tavsiye etmez. Terbiye, kütüphâneler, icadlar, kara ve demir yolları.. son derece mühim olmakla beraber Batıdaki terakkinin kaynakları değil neticeleridir. Bu terakkinin sebebleri son derece sabittir. Avrupa devletleri teb'alarına emniyet, adâlet, hürriyet sağlamışlardır. Hayreddin'e göre adâlet demek nizam demekti, bu nizamda her fert kendisinden neler beklendiğini bilir; kanunun hiç bir keyfî değişikliğe uğramıyacağından emindir; bu kanunlar Onun canını, malını, ırzını teminat altına almıştır. Avrupa'da adaleti, hürriyeti, emniyeti sağlıyan bir mes'uliyet nizamı vardır: mes'uliyet-i vükelâ. Avrupa'nın bu nizamını İslâm başka türlü gerçekleştirmişti: Bizde millet meclisi yoktu, buna mukabil bir *«erbab-ı hal vel akd»* zümresi vardı. Eski İslâm'ın yükselişini erbab-ı hal ve akd'in murâkabesi sağlamıştı. Avrupa devletleri de aynı mes'uliyet anlayışı içinde yükselmişlerdir. Avrupa bu prensiplerden habersiz yaşadığı müddetçe karanlıklar içinde kalmıştı. İslâmın bu günkü çöküşü de aynı sebebe dayanır. Demek ki, Avrupadan müesseseler alabilirdik. Çünkü bu müesseseler İslâm'ın da kabul ettiği temeller üzerinde kurulmuştu. Ama Hayreddin teferruata girmez, Avrupanın tealîsi bu müesseselerin eseridir demekle yetinir. Ona göre temsilî hükûmet idârecileri mürâkabe için bir vâsıtadır sâdece. Yazar, cemiyeti, muhtelif içtimaî ve iktisadî menfaatların çatıştığı bir topluluk olarak görmez. Teb'a yekpâre bir bütündür. Havas ile avamdan ibâret bir bütün. Bunların fevkinde de erbab-ı hal vel akd. Hayreddin'in erbab-ı hal vel akd'den ne anladığını kestirmek güç. Bizce bu müphem tâbir şeriatın temsilcisi olan sınıf-ı ulemâyı ifâde ediyor.

İBRET AYNASINDA ÇEHRELER

M.Ertuğrul Düzdağ

Dönme mezarlığından sahneler

Meşhur Kibar âilesinin de Selânikli dönmelerden olduğu anlaşılmaktadır. Yukarıdaki mezar taşı da dönmelere âid İstanbul Bülbül Deresi'ndeki mezarlıkta çekilmiştir.

İslâm harfleri zamanında yaşamış bir dönme karı-kocanın müşterek mezar taşı. 1341 (1924) tarihini taşıyan bu kitâbede iki husûsiyet dikkati çekmektedir.

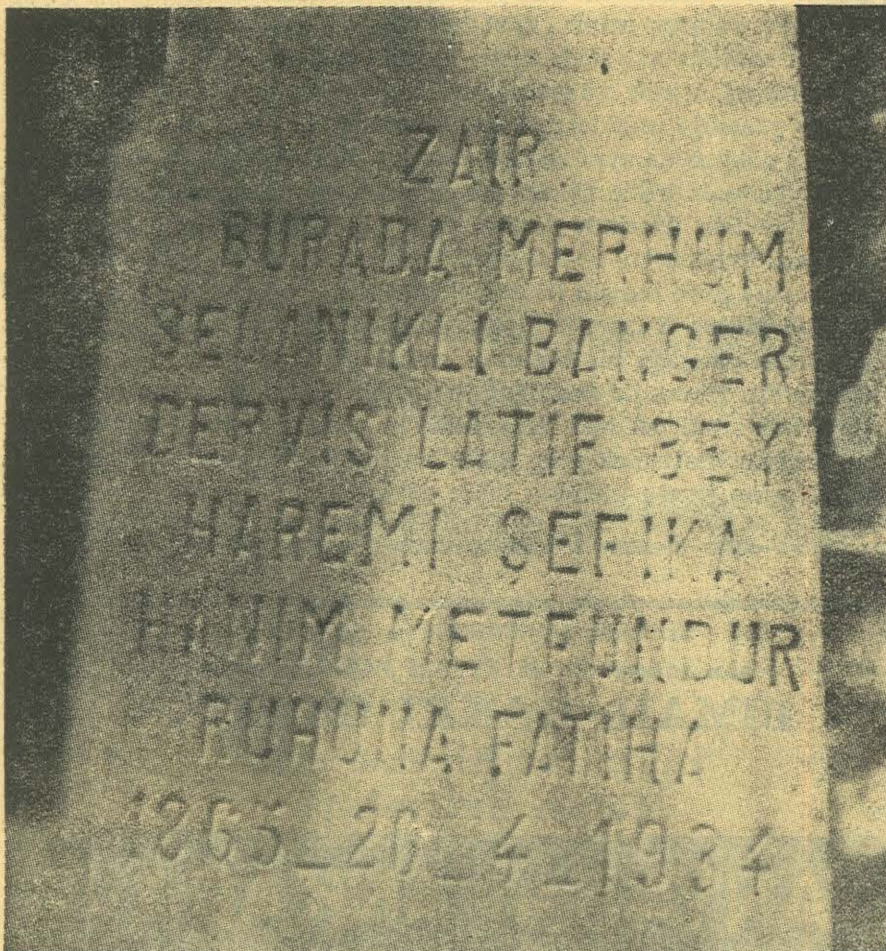
1. Mezar taşlarına resim koyma âdetinin daha o zaman başlamış olduğu görülmektedir. Bugün yavaş yavaş müslüman mezarlıklarında da göze çarpmaya başlayan bu menfur bid'atın ilk defa dönmeler tarafından icad edildiği ve onlardan kendisini kaybetmiş müslümanlara doğru sirâyet ettiği anlaşılmaktadır.

2. 1924 Türkiyesinde kadının mütesettir olduğu malûmdur. İşbu mezartaşına hâkedilen Ayşe isimli dönme kadının yukarıdaki fotoğrafı, dönmelerin o tarihte bile kadınlarını başı açık gezdirdiklerini göstermektedir.

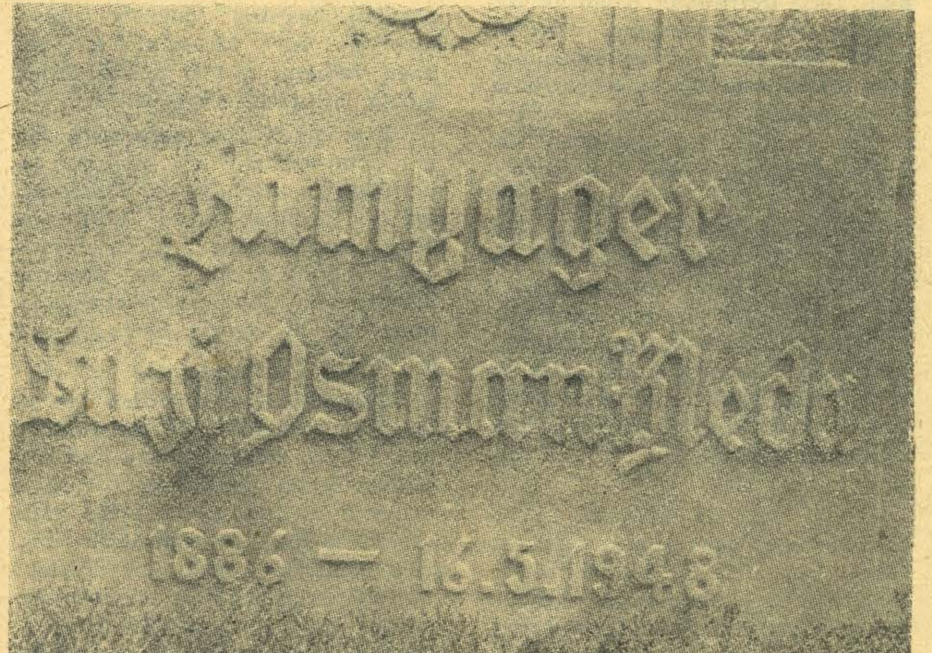

Yukarıdaki mezar taşı da dönmelerin Bülbül Deresi'ndeki mâhut mezarlıklarında bulunmaktadır. İlk nazarda bir müslüman din âlimine âid olduğu zannını uyandıran ve ziyâretçilerinden bir fâtiha taleb eden ifâdesine rağmen o da Selânikli bir dönmeye âiddir.

— Kimbilir belki de içlerinde samimiyetle ihtida edenleri de vardır. —

Yukarıdaki kitâbe bankerliğin yani fâizciliğin Selânikli dönmeler eliyle başlatıldığını göstermektedir. 1934 yılında vefat eden Şefike hanımın beyi Derviş Lâtif Selânikli bankerlerdenmiş.

Meşhur Bileda âilesinin Türkiye'deki dönme âilelerden olduğunu tevsik eden bir mezar taşı kitâbesi. Bu da sâdece dönmelerin gömüldüğü İstanbul Bülbül Deresi'ndeki dönme mezarlığındadır.

ALMANYA İNTİBALARIM

— 3 —

5. Alman gençliği mefkûresiz bir hâle gelmiştir. Kolay kolay evlenmemekte, evlenirse çocuk yapmamakta, hayatını zevk ve sefâ içinde geçirmek çârelerini aramaktadır. İçki ve fuhşa sürüklenmiş bulunmaktadır.

Nitekim bu seferki seyahatimde de Alman nüfusunun bu sebeple her yıl azaldığını ve bunun ciddî bir endişe tevlid ettiğini öğrendim.

6. Almanlar Türk işçilerinin ilk gönderilişi sırasında karşılarında eski ciddî ve ahlâklı Osmanlı Türkünü bulacakları zannıyla heyecanlanmış ve bir çok vilâyetlerde işçilerimizi bando mızıka ile karşılamışlardır. Fakat bilâhare bizimkilerin de, garplılaşma mâcerâmız sebebiyle kendilerinden farksız bir duruma gelmiş bulunduklarını görerek bir nevi sukut-u hayâle uğramışlardır. İleride bu hususa dâir de yeni müşâhedelerimi kaydedeceğim.

7. Alman gençliği dini bakımdan tereddüttedir. Hristiyanlık onları artık tatmin etmemektedir. İslâmiyet ise, kendilerine son derece bâkir görünmektedir. Fakat bunu, te'sis eylediği içtimâî ahlâkî inzibat itibariyle sarp bir yol olarak mütâlea etmekte ve fazla rağbet göstermemektedirler. Esâsen İslâm'ı kendilerine dirâyet ve tafsilâtla anlatacak kimseler de mevcud değildir.

B — Türk İşçileri Bakımından:

1. Türk işçileri gerçek manasıyla sâhibsizdirler. Haklarını arıyacak resmi veya husûsi şahıs veya müesseseler mevcud değildir. (Maâlesef bu durum bugün de, tam manâsıyle düzeltilebilmiş değildir.)

2. İşçilerimizin çoğu mânevi bir buhran içindedirler. Karşılaştıkları bu yeni âleme intibak güçlükleri çekmektedirler.

3. Bazıları Türkiye'de bıraktıkları çoluk çocuklarını düşünerek akıllı uslu hareket etmekte, bazıları ise karşımda oturan Tokatlı Şükrü gibi mânen ve maddeten kendilerini kaybetmiş bulunmaktadırlar.

4. Almanya'da her türlü fikir için büyük bir hürriyet mevcud olduğundan, işçilerimiz arasında Türkiyedeki cereyanlar tebellür etmeye başlamış fakat bunlar tam manasıyle gelişmemiştir. Henüz, işçiler arasında tesâdüfen mevcud olan sağcı ve solcu şahısların basit gayret ve faaliyetlerine inhisar etmektedir. Hâricen plânlı tesir ve telkin yoktur. (İleride tafsil edileceği üzere bu durum bugün büyük ölçüde değişmiştir.)

3-4 saat sohbet eylediğimiz Tokatlı Türk işçisi Şükrü'nün anlattıklarından 1967 senesi Alman cemiyeti ve Türk işçi topluluğu için çıkarılabilecek olan neticeler aşağı yukarı bunlardan ibâretti. Beni bu hükümlere götüren, dinlediğim hâdiseleri nakletmek lüzûmunu hissetmiyorum.

Ertesi sabah işsiz olduğu için beni otelden gelip alan Şükrü'nün refakatinde Frankfurt tren istasyonuna gittim. Almanya'da bana klavuzluk edecek Dr. Fâzıl ile irtibat sağlıyamayınca Aachen Şehri'ne gitmeye karar vermiştim. Zira Türkiye'de iken UMSO'nun bir evvelki seneki yıllık toplantısının bu şehirde olduğunu duymuştum O zaman bu toplantıların her sene bir başka şehirde yapıldığını bilmiyordum. Yine Aachen'de toplanılacağını sanıyordum. Köln'den aktarmalı bir bilet alarak trene bindim. Yollarda hemen her istasyonda başımı uzatıp «burası Köln mü» diye dışarı bakıyordum. Yanlışlıkla Köln'de inmiyerek başka bir şehre gitmekten korkuyordum.

Nihayet Klön istasyonuna geldim. İngilizcemin yardımıyla peron değiştirip Aachen'e gidecek treni beklemeye koyuldum. Orada başkaları da vardı. Hayatımda ilk defa burada alenen ve uzun uzun öpüşen gençler gördüm. Bunlardan bir çifti, oldukça esmerdi. Onları o gün için yabancı zannetmiş ve daha çok hayret etmiştim. Halbuki sonradan öğrendiğime nazaran bunlar, işgâl zamanında Amerikan zenci askerlerinden peydahlanmış melezlermiş. Etraftaki kalabalığa aldırış bile etmeden son derecede gayrı ahlâkî hareketlerde bulunuyorlardı. Bu benim Alman cemiyeti ile aşağı yukarı ilk temasım idi. Sonradan daha neler görecektim!..

Nihâyet tren geldi. Bu sür'atli Alman treni ile Aachen'a vardığımda hava henüz kararmış bulunuyordu. Bavulumu elime alarak kalabalıkla birlikte yürüyüp istasyondan çıktım. Durakta bekleyen taksilerden birine bindim. Bana, nereye gideceğimi sordu. Doğrusu o anda bunu ben de bilmiyordum. Kendisine İngilizce olarak UMSO'dan bahsettim ve bu şehirde müslüman gençlerin bir kongre aktedeceklerini izah ederek, orada konuşmak üzere geldiğimi söyledim. Adam hiç bir şey anlamamıştı F.akat bu gibi ahvâlde her Avrupalı şoförün yaptığı gibi derhal telsizini açıp, Emniyet Müdürlüğünü aradı. Zira Avrupa'da taksi çalışan bütün arabalarda telsiz bulundurmak mecbûridir.

Şoför Emniyet Müdürlüğü'nden de tatminkâr bir cevap alamamıştı. Şimdi ne yapacağız gibi bir mânâ ile yüzüme baktı. Polise birlikte gidelim dedim. A d a m bunda bir fâide mülâhaza etmiyordu. Fakat nasıl olsa parasını alacak değil mi, bir yere götürmek için arabasını Emniyet Müdürlüğüne çekti. Polislerden birine benden öğrendiklerini anlatarak bir ip ucu yakalamaya çalışıyordu. Ben de dinliyordum. Doğrusu sür'atle konuşmalarından dolayı zayıf olan Almancamla hiç bir şey anladığım yoktu. Fakat arada Mosche kelimesini duydum ve bu konuşmadan o şehirde bir câmi olduğunu anladım. Çünkü bu kelime câmi demekti. Bunun üzerine polise dönerek İngilizce. «Burada bir câmi var mı?» dedim. Müsbet cevap almam üzere de şöföre «Tamam mes'ele halloldu, sen beni o câmie götür gerisine karışma!» dedim.

Bir kaç dakika sonra beni bir yolun kenarına bıraktı ve: «İşte burası!» dedi.

Gecenin karanlığında ortalıkta câmiye benzer bir şey göremiyordum. Fakat hemen arabanın yanından iki üç gencin Arapça konuşarak yürdüklerini farkettim. İçimden, onların câmiye gitmekte olduklarını tahmin ederek arkalarına takıldım. Bir müddet sonra bodrum gibi bir kapıdan içeriye girdiler. Kapı açıktı, ben de arkalarından daldım. Biraz sonra geniş bir salonda birbirine eklenmiş muntazam ve muazzam masalar etrafında yemek yiyen bir cemaatle karşılaştım. Önümdekiler kalabalığa selâm verdiler. Ben de verdim. Onların iftar etmekte olduklarını anlamıştım. Zira Ramazan'ın son günleriydi. Masalardan birinde bulduğum bir boş yere ilişiverdim. Zira oruçluydum. Vakit de bir hayli geçmişti. Çoğu yemeklerini yemiş çaylarını içiyorlardı. Sağdan soldan «ehlen ve sehlen» tarzında selâmlaşmalardan sonra birisi oruçlu olup olmadığımı sordu. Oruçlu olduğumu söylemem üzerine önüme derhal büyk bir tepsi etli pilâv kondu.

(Devamı var)

Hannover Konferansı'nda dinleyicilerin ruhlara heyecan veren müteselsil ve mütemâdî tekbir sesleri arasında kürsiye yaklaşırken

TUĞRA

MUSTAFA YAZGAN

FETİH HİTÂBESİ

Fetih ruhu, fetih şuuru ve ideali, toprak fethetmek, ganimet toplamak, sebepsiz kan dökmek, mânâsız, fikirsiz, idealsiz bir kuru kavgaya girmek demek değildir. İslâm'ın gözyaşartıcı merhametine, sahteliklerden arınmış gerçek bir insanlık sevgisine ve Allah'ın yeryüzündeki «halife» si olmak gibi müstesnâ bir şerefe mazhar olan gerçek müslümanlardır ki, «Fetih ruhu» na sahiptirler. İslâm-Türk tarihi bu mânâ içinde, büyük «Fâtih» lerle doludur.

İslâm'a karşı bir millet gibi çıkan kâfirler ve onların içimizdeki «Batıcı, ilerici, devrimci» gibi muhtelif isimli ajanları, bizi «Fetih ruhu»ndan ve şuurundan uzaklaştırmak, bizi kendi kabuğuna çekilmiş, pısırık, batı'nın dilencisi, batının kölesi, batı emperyalizminin müstemlekesi hâline getirmek için her çareye baş vuruyor, her imkân ve fırsatı değerlendiriyorlar.

Bize gelince, kanımıza ve ruhumuza uyuşukluk şırınga edilmiş gibi, bir garip alâkasızlık, mes'elelerimiz karşısında bir acı sükût, tereddüt, ihmâl ve hareketsizlik içi de bugüne kadar süründük geldik. *«Eller şehid, biz gâzi»* zihniyetiyle bu yüce dâvânın kendi kendine kurtulacağını vehmettik. Cihâd meydanlarından kaçtık. Üstümüze düşen vazifeleri yapmadık... Ve işte bugünkü sefil anarşi, başıboşluk, kaba kuvvet ve zulüm devrine gelip çattık.

Vatan hâinlerinin, millet düşmanlarının, anarşi teşvikçilerinin, sosyalist, mason ve komünist enternasyonalist'lerin hergün baykuşlar gibi öttükleri bir felâket çığırında, milliyetçi, mukaddesatçı ve İslâmcıların susması ve susturulması mümkün değildir. Susmak ölümdür! Susmak vebâldir! Haksızlıklar karşısında susmak ise (Peygamber hadisindeki ifâde ile) dilsiz şeytanlıktır.

Bu sebeple gerçekleri haykıracağız! Bu sebeple hakikatları konuşacağız!

İçimizden sefil bir sözde ilerici zümre, içinde bulundukları rezâlet tablosundan bihaber gibi, sık sık tarihimize, şanlı ecdâda, sultanlarımıza dil uzatmağa kalkarlar. Dün, «Şeriat-ı İslâmiye»nin ebedî ışığı ve mutlak ilâhî hakimiyeti altında söz tek ağızdan, irâde tek baştan, emir tek noktadan çıkar, milletin üstüne feyz ve bereket yayılır, disiplin, intizam, itaat esas kabul edilirdi. Bugün ise batı'ya âid her şeyi murâkabesiz alıp, beceriksizce tatbik etmeğe kalkan ve kendi muvaffakiyetsizliklerini mânevi değerlerimize tecâvüz ve taarruz ile örtmeğe çalışan bu devrimbaz tiplerin, Türkiye'yi getirip buhrana sapladıkları noktada ayaklar baş, başlar ayak olmuştur.

(Devamı var)

Sebil

AKTÜALİTE

TERAKKİ

Baş Yazarınız Kadir Mısıroğlu'nun «Moskof Mezâlimi» isimli eserinde ifşâ edildiği üzere Komünistler Türkiye'yi ele geçirirlerse 7 ayrı Cumhuriyete böleceklermiş. Bu eserde, teşekkül ettirilmek istenen mahalli cumhuriyetleri gösteren bir de rusça harita neşredilmiştir.

Bu defa Anadolu Ajansının basına verdiği haber bülteninde, yurd dışında faaliyet gösteren kızıl anarşistlerin, Türkiye'yi tam on ayrı cumhuriyete taksim eden yeni bir harita hazırlamış oldukları ifşâ edilmiştir. Bazı gazeteler, bültene eklenen bu haritayı da neşrettiler.

Biz buna şaşmadık. Komünistlerin Türkiye'yi mümkün olduğu kadar çok parçaya bölmek istedikleri mâlûmdu. Bu, gerçek dışı bir «Türkiye halkları» tâbiri icad edişlerinden zâten belliydi. Ama bu arada ehemmiyetli olan, solun onbeş yirmi yıl zarfında kaydettiği büyük terakkidir. Baksanıza, dün yedi olan hayâlî halklar ve müstakbel cumhuriyetleri (!..) bugün ona çıkarmışlar!

Z. Onsan, Sevinç Yongaçoğlu, Emel Yakalı, Muhsin Mengitürk, Kriton Juri, Y. Stefanopulos, G. Yıldız, T. Noyan, R. Kandiyoti, Yüksel İnel, Mustafa Dilber, Güven Alpay, K. Uyar, Ü. Ergüder, Işık İnselbağ, Sabri Sayarı, Tansu Ciller, Çınar Kılıç, S. Tuğlu, Gökçe Cansever, Metin Kunt, Emre Aksan, Yani Skarlatos, Oya Başak, Şükran Geçgil.

DAHL EDEN DİNİME...

Yukarıdaki klişede gördüğünüz isimler, çağlarüstü yüce ve yeni olan İslâm'ın çağ dışı olduğuna fetvâ (!..) verenlerden sadece birkaçıdır. Aralarında kimlerin bulunduğuna dikkati çekeriz... Eskilerin tâbiriyle; «Dahleden dinime bâri müselmân olsa...» darb-ı meselini hatırlamamak elden gelmiyor!

AMERİKA'DA KRAL FAYSAL KÜRSÜSÜ

Suudi Arabistan Hükûmeti Güney Kaliforniya Üniversitesine bir milyon dolar vermiş ve bu üniversitede islâmî çalışmaların yapılacağı bir «Kral Faysal Kürsüsü» kurulmasını istemiştir. Suudi Arabistanlı talebelerden şimdiye kada ikiyüz kişi bu üniversitenin muhtelif şu'belerinden mezun olmuş ellibeş talebe ise yeni kaydolmuştur. Oraya gönderilen genç müslüman talebeler acaba sâfiyetlerini muhafaza edebiliyorlar mı? İşte mes'ele burada. Sonra islâmi çalışmaların yapılacağı bir kürsü kurmak için Amerika'yı seçmek niye. Acaba Suudi kardeşlerimiz Amerikan Üniversitelerinde Şarkiyat bölümlerindeki hocaların çoğunun yahudi olduğunu bilmiyorlar mı?!.

FETVA

«298 profesör İslâm çağdışı bir baskı rejimidir» dedi.

İlm-i echel kesti fetvâ: Müslümanlık çağ dışı
Doğru sözdür! bu cemîyet cahiliyyet yeridir.
Kör olmak görmekle birdir dersiniz siz daimâ!
Asr-ı İslâm'sa basiret ve hamiyyet yeridir.

Ustaoğlu

RUSYA'YA İŞÇİ SEVKİ

13 Haziran tarihli gazeteler, solculuk stajını ikmâl etmek üzere bu günlerde Rusya'da bulunan Ecevit'in, Kosigin'le görüşürken O'na Rusya'ya Türk işçisi göndermek teklifinde bulunduğunu yazıyorlar. Kosigin güya işçi sıkıntısı çekmekte olduklarından bahsetmiş. CHP'nin şâir reisi de kendisine Türkiye'den Rusya'ya işçi gönderebileceğini söylemiş. Biz doğrusu bu habere pek de inanamadık. Zira Rusya'nın esâret altında tuttuğu -çoğu Türk- milyonlarca Slav olmayan unsura rağmen, işçi sıkıntısı çekebileceğine ihtimâl vermek oldukça güçtür.

Kaldı ki, Ecevit Türkiye'de iktidar değildir ki. (Allah korusun!) Kosigin'e karşı ancak hükûmetçe ifâsı mümkün bir teklif ve taahhüdde bulunabilsin!

Bununla beraber eğer, samimi ise, evvelâ kendisi orada kalabilir. Biz de bunu teklif ediyoruz. Bu sûretle hep birlikte sosyalist kardeşlerin (!..) yükselmesine yardım edilmiş olmaz mı? Ecevit kendisini işçiliğe lâyık gördüğümüzden dolayı kızmasa gerektir. Zira onlarca en kutsal (!.) meslek ve rutbe işçilik değil midir?!.

Her ne hâl ise, biz yine de Ecevit'in bu teklifi samimiyetle yaptığına belki de inanacaktık. Fakat aslen Yugoslavyalı olan bir mühendis arkadaşımız ziyâretimize gelerek şu câlib-i dikkat vak'ayı anlatınca, Ecevit'in samimiyetinden şüphe ettik. Aksi halde O'nun böyle bir teklifte (!.) bulunabilmesi için hakikaten hayâllerle iticac eden gerçekten şâir olması gerekeceğini düşündük bir kere daha anladık.

Eşref Bey adındaki mühendis kardeşimizin anlattığı vak'a şudur:

Kendisi Türkiye'ye hicret etmeden evvel İtalya'da bir fabrikada mühendis olarak çalışıyormuş. İşçiler ikide bir greve kalkışır ve etrafa Rusya ve, komünizmi öven pankartlar asarlarmış. Nihayet bu hâlden bizar olan fabrika sahibi, bu Rus ve komünizm hayram işçilerine bir teklifte bulunmuş. Demiş ki:

«— Siz Rusya ve komünizmi çok seviyorsunuz. Ben sizi masrafları bana âid olmak üzere Rusya'ya bir turistik seyahatte bulunmak üzere göndereyim. Buradaki maaşlarınızı da vereceğim. Gidin sevdiğiniz yerleri ve özlediğiniz kardeşlerinizi görüp gelin!.»

Bu teklifi memnûniyetle kabul eden işçiler, hep birlikte otobüslere dolmuşlar. Yollarda komünist enternasyonâl marşını söyleye söyleye özledikleri ülke ve insanlara ulaşmışlar.

Seyahat resmî bir plân dâhilinde cereyan ettiği ve bittabiî her istediklerini göremedikleri halde çok değil, bir kaç gün sonra Ruslara da komünizme de küfrede ede İtalya'ya dönmüşler. Bunlarla birlikte Rusya'ya giden Eşref Bey, bu hikâyeyi anlattıktan sonra:

«— Ondan sonra bizim fabrikada bir daha komünizmin ve Rusya'nın adı anılmadı. Grevlerin de ardı kesildi.» diye ilâve etti.

Biz de, bu hikâyeyi Ecevit gibi aklı evveller belki yanılıp Rusya'ya Tük işçisi gönderir diye yazmamalıydık. Fakat nasıl olsa onların bir daha iktidar yüzü görecekleri yok ki...

İSLÂM KONFERANSI UMÛMÎ KÂTİPLİĞİNE BİR YARDIMCI DA TÜRKİYE'DEN

Pakistan Hükûmeti Nijerya'daki sefiri Zafer-ül İslâm'ı merkezi Cidde'de bulunacak olan İslâm merkezine Kâtib-i Umûmi yardımcısı olarak göndermiştir. Diğer yardımcı Fas'dan M. Celâl Said'dir. Üçüncü kadro Türkiye'ye tahsis edilmiştir. Bakalım Türkiye bu ehemmiyetli vazifeye kimi gönderecektir?

SUÛDİ ARABİSTAN'DA KÜLTÜR HAREKETLERİ

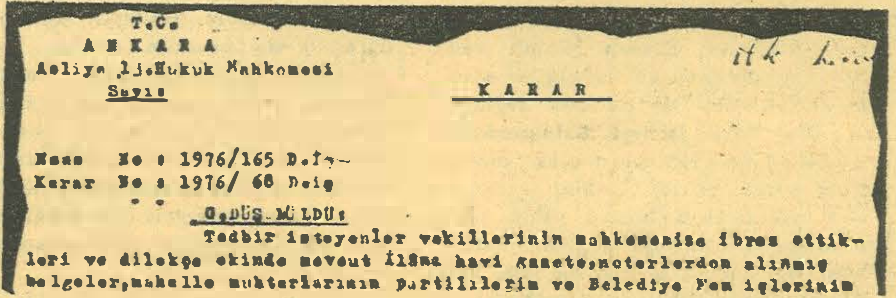
Suudi Arabistan kültür sahasında gelişmeye en fazla ihtimam gösteren devletlerin başında geliyor. Sekiz milyonluk bir devlette sekiz üniversitenin bulunduğunu söylersek durum kolaylıkla meydana çıkar. Şunu da söyliyelim ki; Suudi Arabistanda hiç kız-erkek karışık mektep yoktur. Kızlar da bu kültür hareketinden mahrum tutulmamakta ve onlar için de husûsi mektepler açılmaktadır. 142 İlkmektep, 29 ortamektep, ve iki tane Kız Muallim mektebi sadece bu sene açılacak tahsil müesseseleri arasındadır.

POLİTİKA KAZANI

ÖRSAN ÖYMEN

Zorbalık ve CHP

T.C.
ANKARA
Asliye 11.Hukuk Mahkemesi
Sayı:

KARAR

Esas No: 1976/165 D.İş
Karar No: 1976/ 68 D.iş

GÖRÜŞÜLDÜ:

Tedbir isteyenler vekillerinin mahkemenize ibraz ettikleri ve dilekçe ekinde mevcut ilâna havi gazete, noterlerden alınmış belgeler, mahalle muhtarlarının partililerin ve Belediye Fen işlerinin

İNTAK-I HAK

Yukarıda klişesini gördüğünüz yazı başlığı, belki Dünya'nın yanyana gelmeye en lâyık kelimelerinden teşekkül etmiştir: «Zorbalık ve CHP...» Bundan daha güzel bir yazı başlığı bulunamazdı. Zira «Zorbalık» kelimesi CHP'nin lâzım-ı gayrı mürafıkı yani ondan ayrı olarak düşünülemiyecek olan bir parçasıdır. Fakat bu ifâdenin asıl güzelliği, öteden beri CHP taraftarlığı ile iştihar etmiş bulunan bir yazarcığın kaleminden çıkmış bulunmasıdır. Hem de CHP'nin zorbalığını tevsik eden muteaddit yeni vesikanın derci sûretiyle döktürülen bu yazı, CHP içindeki kavganın artık gizlenilmez hâle geldiğini, mızrakların çuvalları delip çıktığım isbat etmektedir.

Gerçekten bir kısım eli sopalı CHP militanının Çankaya Kongresi'ni güpegündüz basmasıyla artık saklanamaz bir hâle gelen derin ihtilâflar taraftarlarının kalemlerine bile aksetmektedir. Buna eski tâbirle «intâk-ı hak»'tan başka ne denir? Biz söylesek «siz Türkiye halklarından (!..) yana olan yeni CHP'ye bu zorbalık tâbirini nasıl yakıştırdınız!..» diyerek aleyhimize yeni bir tazminat dâvâsı açacakları muhakkaktı. Fakat işte, aralarında zuhur eden nifak sebebiyle birbirleri hakkında bu en lâyık sıfatları kullandıklarını görüyoruz.

SUUDİ ARABİSTAN'DA YENİ BİR İSLAMİ TOPLANTI

Önümüzdeki Zülka'de ayında Suudi Arabistan'ın Riyad Şehri'nde İslâm Fıkhı Konferansı yapılacaktır. Toplantıyı tertib eden müessese İmam Muhammed İbn-i Suud el-İslâmiyye Üniversitesi'dir.

1977 senesi nisan ayında bu defa Cidde Abdülaziz Üniversitesi «İslâm'da Tâlim ve Terbiye» Mevzuunda bir toplantı tertib edecektir. Burada Kur'an'-ı Kerim'e göre insan lâiklik ve İslâmiyet; İslâm'ın ilim anlayışı; İslâm Alemi'nde islâmi tedrisad mevzuuları işlenecektir. Bu gibi beynelmilel ilmi toplantılarda Türkiye'den çok sayıda ilim adamlarının bulunmasını temenniye şâyandır.

—oOo—

İSRAİL'İN SANAYİİ DESTEKLENİYOR

Kronen Zeitung Avusturya'da çıkan bir gazetedir. Bu gazetenin bildirdiğine göre İsrail Avusturya hükümetine yüzde yirmi tenzilâtla 20 adet askeri uçak satmak için teşebbüse girişmiştir. İsrailde kurulmuş olan uçak sanayiine pazar olmak herhalde Avusturya'ya nasip oldu. Türkiye İsrail pazarlarının dışında mı acaba bilmeyiz. Ticari durumumuzu gözden geçirirsek İsrail'den neler aldığımızı ve onların sanayiine nasıl hizmet ettiğimizi kolayca anlarız.

DARISI TÜRKİYE'YE

Mısırda içki istihlâki kısmi olarak yasaklandığını evvelce bildirmiştik. Oteller ve yabancılara açılı bazı müesseseler dışında hiçbir yerde alkollü içki servisi yapılmaması kararı, Belediye Meclisi'nde ittifakla alınmıştır. Karar mûcibince bu gibi alkollü çikilerin reklâmlarını yapmak da aynı şekilde yasaklanmıştır. Belediye Meclisi âzâlarının yaptığı bu konuşmada, Mısır'ın iktisâdi durumuna da temas eden Başkan Enver Sedad alınan kararın gâyet isâbetli olduğunu söylemiş ve «Mısır'ın önünde birçok mes'eleler vardır. İşgâl altındaki toprakların kurtarılması Filistinli Araplarin haklarının iâdesi gibi mes'eleleri halledebilmek için milletçe uyanık olmalıyız» demiştir.

—oOo—

BİR SKANDAL!...

(Baştarafı 3. Sayfada)

ken kurulmuş sayılamıyacağını isbat eden mesnedler uzun uzadıya tâdâd edilmiştir. Fakat İs. Üniversitesi Rektörlüğü bunu hasıraltı etmiştir. Gerektiğinde alâkalı mercilere tevdî etmek üzere elimizde tuttuğumuz bu dilekçe, bütün hususları aydınlatacak bir vuzuh taşımaktadır.

B. Malî bakımdan:

1) Edirne Tıp Fakültesi'nin kurulması için eski askerî hastahâne binası ücretsiz olarak teklif edildiği halde, kabul edilmemiştir.

2) Edirne Tıp Fakültesi'nin kuruluş yeri olarak önce Meriç Nehri yakınındaki bir arazi tesbit olunmuştu. Ancak kanunsuz Dekanın yakın bir arkadaşı olan Edirne Doktorlarından Muzaffer Sertabiboğlu, İstanbul yolu üzerinde ve şehre on kilometre mesafedeki bir araziyi köylünün elinden ucuz bir fiatla toplayıp almış, bir kaç ay sonra da Edirne Tıp Fakültesi'nin bu arazi üzerinde kurulacağı ilân edilmiştir. Tesâdüfe hamledilmesi imkânsız olan bu husus, Dekanın yakını olduğu söylenen bu doktorun milyonlar kazanması neticesini doğurmuştur.

3) 1975 Yılı Bütçesi'ne fakültenin kuruluşu için yapılacak istimlâkleri karşılamak üzere 2,5 milyon lira konulmuştu. O zamanki Edirne valisi, bu paranın bedâva teklif edilen eski Askerî Hastahane'nin etrafını istimlâke bol bol yeteceğini bildirmişti. Gerçekten burası için valilikçe bir milyon ye diyüzbin lira istimlâk bedeli düşünülüyordu. Fakat usûlsüz dekan ve etrafı, fuzûlî yazışmalarla bu işi uzatmış, Bütçe'ye konulan 2,5 milyon liranın yetmiyeceğini iddia ederek çevre tanzimi faslındaki 3,5 milyonun da istimlâke hasredilmesi için Maliye Bakanlığı'ndan müsaade sağlamış ve bu milyonları Hazine aleyhine olarak yukarda bahsi geçen Dr. Muzaffer Sertabiboğlu'na intikal ettirmiştir.

4) Edirne Tıp Fakültesi'ni kurmaya memur olan hey'etin koruyucu meleği olan İst. Üniversitesi Rektörü Halûk Alp, 1976 Bütçesinde bu fakülte için yapılacak istimlâk ve çevre tanzimi masraflarını karşılamak üzere 26 milyon lira talebte bulunmuştur.

5) Bu fakültenin alt ve üst yapı tesisleri projesi İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesi ve Tatbiki Güzel Sanatlar Akademisi tarafından parasız olarak yapılmak istendiği halde bu teklif reddolunmuş, İstanbul Üniversitesi bünyesindeki sözleşmeli personel olan mimar ve mühendislere de havâle olunmıyarak Ankara'da faaliyette bulunan SİSAG İnşaat Şirketi'ne 1 milyon liraya yaptırılmıştır.

6) Bütün bunlara tuz-biber ekmek üzere Edirne Tıp Fakültesinin usulsuz Dekanı Prof. Suad Ural ve arkadaşlarının teklifi ve İst. Üniversitesi Rektörü Prof. Halûk Alp'in gayret ve muvafakatı ile 300 milyon liranın üstünde bir yatırımı ihtiva eden bu fakültenin inşaat işleri, aynı SİSAG Şirketi'ne usulsüz ve eksiltmesiz olarak havâle edilmiştir.

NETİCE:

1. Edirne Tıp Fakültesi hukûken keenlemyekündür. Yâni yoktur. Mensuplarının hiç bir toplantıya iştirak hakları mevcud değildir. İştirak ettikleri toplantılarda alınan bütün kararlar geçersizdir.

2. Edirne Tıp Fakültesi'ne âid harcamalar bu fakülteyi kurmaya memur profesörlerle İstanbul Üniversitesi Rektörü Prof. Halûk Alp'in ağır mes'ûliyetsizlik ölçüleri içinde yürütülmektedir. Devletin milyonları heder edilmiştir. Bunu isbat eden vesâik elimizde mahfuzdur. Bunları, alâkalı makamlara tevdî etmeye hazır bulunmaktayız. İstanbul Üniversitesi Rektörü Halûk Alp'le Edirne Tıp Fakültesi'nin kuruluş muâmelelerine katılanların bu vesikaları cevaplandırarak temize çıkmalarını bekliyoruz.

ZEKÂT

İKTİSÂDÎ MESELELERİN HALLİ

Yazan: Dr. Yusuf KARADÂVÎ — Tercume: Dr. Mustafa BİLGE

— VI —

Yine bu hususta Abdullah b. Zübeyr; «Dünya'da en kötü şey işsizliktir.» demiştir.

Tasavvuf âleminin kutuplarından olan allâme el-Münâvi «Allah san'at sahibi mü'mini sever ([1])» hadisinin şerhinde şöyle der: Bu hadiste tasavvufu ileri sürerek çalışmayan, kazançtan geri duranların yolu hoş görülmemektedir. Zira bu kimse kendisinden istifade edilecek bir ilmin sahibi değildir. Ayrıca din hususunda kendisine uyulacak, iktida edilebilecek bir amel sahibi değildir. Her kim bu şekilde durur ve herhangi bir şekilde insanlara faydalı olmaz ancak sâdece kendisi istifade etmeye kalkarsa onların geçimlerini sıkıntıya sokmuş olur. Cemiyete faydalı olmadığı gibi bir de fiyatların artmasına sebep olur ve suyu bulandırır.»

Bundan dolayıdır ki, Hz. Ömer kendisine bir kimse tanıştırıldığında «sanatı var mıdır?» diye sorardı. «Hayır» cevabını alırsa o kimse ile pek ilgilenmezdi.

Hz. Peygamber İslâmiyet'i neşre başladığında eshabı kiramdan hiç birine işini bırakmasını söylememiştir. ([2])

Burada bizi alâkadar eden zekâtın fonksiyonudur. Kendi istekleriyle işlerini terkederek işsiz kalan kimselere karşı zekâtın yeri, tutumu ne olmalıdır. Bu durumu Hz. Peygamber'in sünnetleri güzelce açıklamaktadır. Bu gibi kimselerin zekât malından zerre kadar nasipleri olamaz. Şu noktaya dikkatlerinizi çekmek isterim: Her miskin ve fakir zekât karşısında aynı değildir. Yani miskindir, fakirdir diye herkes zekât malından istifade edemez. Çok kimseler bu noktayı anlıyamamışlar ve yanlış tatbik etmişlerdir. Zekât bir istihkak işidir. Bir kimsede fakirlik olduğu gibi zekâta istihkaka ma'ni olan bir hâl bulunabilir. Bu durumda fakir olur ama zekât alamaz. Yani ona fakir olmasına rağmen kendi isteği ile işe ara vermiş, çalışmayan adam çalışmaya gücü yok demek değildir. Bu durumda kendisine devamlı olarak geçimini temin edebilecek bir yardım yapılması doğru olmaz. Zira bunda işsizliği teşvik vardır. Bir taraftan gücü kuvveti yerinde bir kimse istihsâle katılmaktan uzak tutulmakta, tembelliğe itilmekte, diğer taraftan da zekâtta hak kazanmış olan gerçek ihtiyaç sahipleri geri kalmakta, bekletilmektedir. Bunlar malûm olduğu üzere kazanç temininden âciz bulunan fukaradır. Hadis-i Şerifte şöyle buyurulmaktadır: «Zengine ve gücü kuvveti yerinde olana sadaka (yani zekât) verilmez.» ([3])

Böyle güçlü kuvvetli, azaları yerinde olan ve dolayısıyla çalışıp geçimini kazanabilecek durumdaki fakirlere karşı takınılacak tavrı tâyin ve tesbit edebilmek için Hz. Peygamber devrinde cereyan etmiş olun şu hâdise çok ehemmiyetlidir:

Bu hadis Enes b. Mâlik tarafından rivâyet edilmiştir. ([4])

(1) Bu hadis-i şerifi Tirmizi, Taberâni ve Beyhaki el-Şa'b isimli eserinde İbn-i Ömer'den naklen rivâyet etmişlerdir. Sehâvi bunun zayıf bir hadis olduğunu fakat şâhidleri bulunduğunu söyler.

(2) Bk. Feyzülkadir (el-Cami el-Sagîr Şerhi), c. 11. s. 290-291

(3) Bu hadisi şerifi altı hadis kitabından beşi nakletmektedir.

(4) Bu hadis-i şerif Ebû Davud, Nesei, Tirmizi ve İbn-i Mace rivayet etmişlerdir. Bk. Munziri Muhtasar-ı Sünen-i Ebû Dâvud, c. 11, s. 239-240

Sebil

DİN

Sual: Ahiret âleminde, o âlemin icabına göre bir bedenimiz olacağından azap ve nimet onun vasıtasıyle olabilir. Lâkin cismimiz çürüyüp toprak olunca bu azap veya nimet nasıl hissolunacaktır.

Cevap: Azab ve mükâfat hem bedene ve hem de ruhadır. Lâkin bunları hissedecek olan şey ruhtur.

Sual: Öyleyse ruh nedir?

Cevap: Kur'anda «Sana ruhun ne olduğunu soruyorlar, de ki ruh, Rabbımın emrindendir. Ve size çok az bir bilgi verilmiştir.» buyrulduğundan ruhun mâhiyetini biz bilemeyiz. Fakat onun öldükten sonra intikal ettiği «Berzah» denilen âlemde de bu âleme göre bir cesedi olduğunu ve bunun rûyaya benzer bir sûrette mücâzat veya mükâfat gördüğünü bazı kitaplarda görüyoruz.

Sual: İslâm âlimlerinin ruh hakkındaki fikirleri nedir?

Cevap: Zahiriye ulemasından şeyhulislâm İbn-i Teymiye'nin talebesi olan İbn-i Kayyim-il-Cevziye'nin «Kitab-er-Ruh» adlı eserine nazaran ruh, mâhiyetçe bu cism-i mahsûsa muhâlif olarak nurani, ulvî, hafif, hay, müteharrik bir cisimdir. Azanın cevherlerine nüfuz eder ve onlarda gülsuyunun gülde, zeytin yağının zeytinde; ateşin kömürde sereyanı gibi sereyen eder. (dağılıp yayılır)

Sual: Mutasavvıflar bu hususta ne diyorlar?

Cevap: Mutasavvıflara göre ruh esâsen birdir. Buna ruh-ı küllî, ruh-ı kudsi, ruh-ı sultanî, ruh-ı âlem, akl-ı evvel, ümm-i kitap da denilir.

İman Hakikatleri Etrafındaki Suallere CEVAPLAR

İSMAİL FENNÎ ERTUĞRUL

Bu ruh Cenâb-ı Allahın en evvel icad ettiği nurdur. Mümkinatın hakâyıkını câmidir. Mükevvenat bunun tafsilâtıdır. Ruh-ı küllî Cenab-ı Allahı ile vücüde gelmesi mukadder olan şeyler arasında vasıtadır. Bu ruh âlemi emirdendir. Âlem-i hılkatten değildir. Âlem-i emir Cenab-ı Allahın «Kün» = (Ol) emriyle vasıtasız icad ettiği âlemdir. Alem-i halk, bir şeyden bilvasıta halk ettiği alemdir. Ruh-u küllî bir ise de hükmü bulunduğu mahallere göre değişir. Tedbirini yaptığı cisimler itibâriyle sayısı artıp çoğalır ve ervah-ı cüz'iye adını alır.

Cemâdata, nebetâta, hayvanata, insanlara hayat bu ruh-u külliden gelir. Ruh bunların her birinde onun mertebesine göre tezâhür eder. Cemâdatta atomların (cüz'ülerin) birbirini tutmasını (temâsük), nebatatta neşv-ü nemâyı, hayvanatta hissi ve ihtiyarî hareket ile sükûnu, insanda bunlardan farklı olarak akıl vasıtasıyle idrak ve şuuru iktiza eder.

Sual: İnsandaki rûhun öldükten sonra bâki kalması nedendir?

Cevap: İnsanın rûhu, ruhu küllinin değişik bir sûrette tezâhürüdür. O bir lâtife-i Rabbaniyedir. Onu hayvanâtın ruhundan ayıran şey akıl dır. Onun hayvanlarda olduğu gibi insanlarda da görmek, işitmek, hissetmek, gibi havassı zâhiresi olduğu gibi bir de akıl, kalb, sır, hafi, gibi havas-sı bâtınesi de vardır. İşte tasavvufa intisab eden bir kimse, bu mertebeleri kat'ederek Allaha vasıl olur.

Sual: Zekâ hayvanlarda da var. Akıl da bu zekânın daha tekâmül etmiş bir nev'inden ibâret değilmidir?

Cevap: Evet. Materyalistler hayvanın en zekilerini insanın en akılsızlarıyle mukayese ederek insan'daki akıl ile hayvanlardaki zekâ arasında olan farkın bir, derece farkından ibâret olduğunu iddia ederler. Lâkin bu hususta ne kadar safsatalar sarfetseler aklın büsbütün başka bir şey olduğu meydana getirdiği hayreti mûcip keşiflerle sâbittir.

Sual: Hayvanların da insana hayret verecek bir takım şeyler yaptıkları görülüyor, bunları nasıl izah edersiniz?

Cevap: Evet yapıyorlar. Fakat bunların bir takımı tefekkür ve tedbir tarikı ile değil, sevk-ı tabii iledir. Daha doğrusu kendi tedbirleri ile değil, kendilerinde tezâhür eden ruhu küllinin tedbirleri iledir. Bunlar da yalnız kendi beslenme ve soylarının bakasına lâzım gelen şeylere müteallıktir. Bir takımı da tâlim ve terbiye tarikıyle yaptıkları mahdud şeylerdir. Meselâ maymun insanın fiil ve hareketlerini kaba bir sûrette taklidden ileri gidemez. Vahşi bir adamın gördüğü en âdi işleri bile yapamaz. Halbuki bir vahşi, tâlim ve terbiye sâyesinde bir ecnebi lisanı ile nutuk irad edecek derecede terakki ve tekâmül eder.

İnsanın şu son asır içinde telsiz, telgraf, telefon, radyo gibi vücûda getirdiği keşiflere bir kere bakmak insandaki aklın hayvanın zekâsı ile mukayese kabul etmiyecek derecede yüksek olduğunu anlamağa kâfidir. İşte şer'i teklifin esası da bu akıldır. (1) Bunlardan doğacak mes'uliyet de ona âiddir.

Sual: Volter'in ruhun bekası hakkındaki fikri nedir?

Cevap: Volter bu hususta tereddüd etmiştir. Kâh ruhun bâki olduğunu tasdik etmiş kâh maddi ve fâni olduğunu kabul etmiştir. «Bazı kimseler ruh maddidir ve bazıları ruhanidir derlerse de ne maddenin ne de ruhun ne olduğunu kimse bilmez. Fakat ruhun ruhani olduğunu inkâr etmek onun bekâsını inkâr etmek değildir. Çünkü kabil-i mevt olmamak (baka-ölmezlik) (ne olduğunu) bilmediğimiz maddeye atfedilebileceği gibi ondan daha az bildiğimiz ruha da atfedilebilir.» demiştir. Çok yerde ruhun bekasını müdafaa ederse de bunu insanlara telkinini faydalı addettiği bir kuvve-i teyidiye olarak yapar. Sırf nazari, ahlâki ve ictimâi her mütaleanın hâricinde olarak ruhun bekasını tasdik edemez. «Allah bana kendisinin var olduğunu ikna için kâfi derecede akıl verdi.

Fakat Phlegetom (2) un kenarında ve empyree (3) de neler vukua geldiğini görecek kadar nâfiz bir akıl vermedi. Onun cânilere vereceği ceza ve âdillere vereceği mükâfat hakkında hürmetkârâne bir sükût içinde dururum. Size göre felsefe âtide gelecek bir saâdet hakkında hiç bir delil vermezse de sizin de bunun aksini isbat edecek bir bürhanınız yoktur. Yalnız başına akıl, bu fikri isbat etmezse de ona hiç de muhalefet etmez.» demiştir.

---

(1) İslâm Dini tekliflerini akla yöneltmiş ve din için aklı bir esas kabul etmiştir... «Aklı olmayanın dini de yoktur» prensipini koymuştur.

Peygamberimizin yanında bir sahabi hayırla yad edildi. Peygamberimiz sordular :

«— Aklı nasıldır?»

Sahabiler onun ibâdetini faziletini ve ahlâkını anlattılar. Efendimiz yine sordular:

«— Aklı nasıldır?»

«— Ya Rasulellah! Biz onu ibâdetiyle ve hayırları ile yad ediyoruz. Siz ise, bize aklından sual ediyorsunuz.»

Rasuller rasulü buyurdular:

«— Ahmak âbid, cehâleti sebebiyle fâcirin fücurundan daha büyük felâkete düşer. İnsanlar Allahın rahmetine ancak akılları miktarınca nâil olurlar.

2 — Cehennemin su yerine alevler akıtan bir nehridir.

3 — Göğün mabudlara mahsus en yüksek yeridir.

(Devamı var)

İNKILÂB MEZÂLİMİ

TÜRK MİLLETİ'NDEN GELECEĞİN TARİHÇİSİNE RAPORLAR

TAHRİB EDİLEN ESERLERDEN:

EMÎR MUSA MESCİD MEDRESE ve TÜRBESÎ

İ. Hakkı Konyalı

Türkiyemizde son yarım asrın en fârik vasıflarından birisi de tarihî eski eser katliâmıdır. Bilhassa medreseleri, türbeleri, hankahları, Dâr-ül-kurraları, Dâr-ül-hadisleri ve Sıbyan mekteplerini kapatan mâruf bomba kanun yürürlüğe girdikten sonra zâlim zihniyet eski eserleri korkunç bir tırpan halinde çayır gibi biçmiştir. Yerlerle yeksân olan ecdâd yâdigârlarının sayısı akıllara durgunluk verecek kadar çoktur.

Zulüm tırpanının yerlere serdiği eşsiz, nâdir ve tarihî âbidelerin sayısını üç-beş makâlenin hacmine sığdırmaya imkân yoktur. Kocaman ciltler yazmak lâzımdır. Kendilerini gökten zenbille inmiş sananlar her şeyi, mânâyı, tarihî husûsî gelenekleri inkâr edenler, elleri titremeden ecdad bergüzarlarını yok etmişlerdir.

İslâmiyet Türklük için tahlisiye (kurtarıcı) simidi olmuştur. Türklüğü, İslâmiyet yok olmaktan kurtarmıştır.

Evliya Çelebi Kırım'da hristiyan Türkler, havraya giden musevî Türkler görmüştür. Hristiyanlık ve Slavlık bunları temsil etmiş, yutmuştur. Şimdi ne bir hristiyan Türk, ne de bir musevî Türk kalmıştır. Aynı zamanda eşsiz bir din olan İslâmiyet, her türlü iyi yaratılış hasletlerini kendisinde toplayan Türklerle Müslümanlığı kabul ettikten sonra sonsuzlara kadar yaşama kudretlerini sağlamıştır.

İslâmiyet gök kubbesi kadar büyük bir çadırdır. Milletler, kavimler, o kubbenin altında birer küçük otağ gibidirler.

İslâmiyet mü'minleri kardeş yapmıştır. Müslümanlık birleştirici, mü'minleri kaya gibi yekpâreleştiren bir dindir.

Kur'an-ı Kerim: «Allah'ın sağlam ipine sım sıkı sarılınız!. Tefrikaya düşmeyiniz!» buyurmuştur.

İslâmiyet; «Allah katında en makbul olanınız en müttakî olanınızdır.» diyor.

İslâmiyet taassubun amansız düşmanıdır. Bu mânâya göre her mü'min kavimden ve her milletten en mükerrem adamlar yetişebilir.

Madde ve mânâyı, Dünya ve Âhireti ayırmayan İslâmiyet bir hadis-i şerifte: «Dünya Ahıretin tarlasıdır.» buyuruyor.

İslâmiyette ruhbanlık yoktur. Diğer bütün dinlerde ruhbanlık vardır. Hristiyanlık Dünya ile dini ayırmıştır. İslâmiyet nazarında din ile Dünya et-tırnaktır, ayrılamaz.

İşte böyle bir dini rehber yapan Türkler, Anadolu'yu türkleştirmişler ve müslüman yapmışlardır.

Beşikten mezara kadar ilim isteyen, ilim Çin'de bile olsa gidip almayı dinin bir prensipi kabul eden, âlimlerin mürekkeplerinin damlalarını şehidlerin kanlarının üstünde tutan İslâmiyet, Anadolu'yu din, hayır, irfan ve içtimâî yardım müesseseleriyle donatmıştır. Anadolu'yu süsleyen bu çeşit müesseselerin hepsi va- ka-
kıftır. Müslümanlar vakfı «akan sadaka=sadaka-yı câriye» dir. Bir
bul etmişlerdir. hü-

Vâkıfın şartı, şâri'in bir (şeriat sâhibinin) nassı gibi... vakfı yıkan, yok eden, şartlarını değiştiren kişi hakkındakı küm, nassı inkâr eden hakkındaki hükmün aynıdır.

Zâlim ve pervasız türedi zihniyet her çeşit vakıf müessesesini yok etmeyi, kendi uydurma diliyle (ödev) saymıştır.

Mevzuumun ilk kurbanlarını eski adı «Lârende» olan Karaman'dan seçiyorum. Karamanoğulları'nın başşehirlerinden olan Lârende sonra şehre adı verilen Karamanoğulları'nın mimarî şâheserleriyle doludur.

(Devamı var)

Yahya Efendi Dergâhı'nın Son Şeyhi

ABDÜLHAY EFENDİ'NİN MEKTUPLARI

ÜMİD

— II —

Tekrar ediyorum: şuna inanmalı veya telkin ile zorla da olsa kendimîzi inandırmalıyız ki; ölnür nefeslerle sayılıdır. Bu böyle olduğu gibi hayat sahibi herkes, her ne kadar gerek zenginlik, gerek fakirlik, gerek sıhhat, gerek hastalık, gerek fakirlik, gerek sıkıntı, gerek gülüş ve gerekse ağlayış bütün birbiriyle kesişen hallere ve hadiselere müstaid ve mâruz, hatta mahkûm olarak şu âleme gelir. Seyrini takip eder, nihâyet iş sonuna erer, yürür, gider. Şu sözlerimi de yanlış anlıyarak sebepleri inkâr eylediğin gibi yanlış bir fikre kapılmayasın. Hayır, kat'iyyen hayır..

İki âlemde müsebbib bildim zat-ı mevlayı,

Veli, esbaba rabtetmiş hem âlâyı, hem ednayı.

Sebepler inkâr olunamaz ve ondan gafil de kalınamaz. Fakat, fazla tesir de göremeyiz. Teşebbüs etmeli, her türlü yapılması mümkün tedbirlere ve sebeplere müracaatla beraber, artık rahatını kaçıracak derecede sebeplere kalbini bağlamamalıdır. Olacak muhakkak olur. Meme çocuğu sabırsız olup avazı çıktığı kadar haykırarak muradına erdiği zannolunmakta ise de, uslu ve sabırlı çocuk ta herhalde kendisini doğuran ve meydana getirenin onu bırakmıyacağına emin olarak kendini beyhûde yere üzmez. Ona da koşulur ve sütü verilir. Herhalde unutulmaz. Ve bir de «ne iyi çocuk, melek gibi» diye bir de nam kazanır, ve daha fazla sevilir.

Diğeri ise, pek fazla rahatsız ettiği için bazan aksi tesir yapar da «Karınağrısı, patla!» gibi sözlere mâruz kalır. Üzülür, bozulur. Bazan da üzüntüden daha fazla hastalıklara da müptelâ olur. Tabii, şu sözlerim, olanları kendi gözleri ve kendi görgüsüyle görenleri tatmin etmez.

Fakat daha uzak görüşlü ve etraflı görebilenlere, kaderin müessir olduğuna inananlara pek haklı gelir. Hülâsa, ortada yok olan görülür, fakat yokluğu yapan bir kader olduğuna ve o kaderin müessir bulunduğuna inananlara da pek haklı gelir. Kadere inanan akıl sahibi ve anlayışlıdır. O, hayatın her cilvesinde metin olur. Sabır ve tahammülle ezâ ve cefâ, belâ zamanlarında da teselli bulur. Şu teselli fazla üzülmemesini temin eder. Safa zamanlarında da kendini kaybetmez, haddini aşmaz.

EVLİYÂ MENKIBELERİ

TASAVVUFÎ ISTILAHLAR

— 1 —

Evliya menkıbelerinin lâyıkı veçhile anlaşılabilmeleri için bir kısım tasavvufi ıstılâhları evveliyetle izah etmek lüzumuna inanıyoruz. Bu itibarla birkaç sayıdan beri devam etmekte olan menkıbeleri keserek önce bazı sûfiye ıstılâhları hakkında birkaç sayı sürecek bir izahatta bulunmak istiyoruz

1. VAKİT-ZAMAN

Tahkik ehline nazaran; içtimaî bir şey; ay hafta, yıl gibi.

Mütesavvifeden Ebâ Ali Eldikak'a göre: psikolojiktir; Bergson'un hadsî müddetidir.

Bazı mütesavvifelere göre: Mükellefiyettir.

Yine bazılarına göre: hâdiselere intizardır.

Bazılarına göre de: birden bire çıkıveren hâdislerdir.

Son bir anlayışa nazaran ise: tâlih, şanstır.

2. MAKAM

Cehd ile, emekle elde edilen ve daha üstün bir derecesine göz koymadan evvelkisine âid mükellefiyetler ifa edilen mevki.

3. HAL (ruhî hal)

İradî olmıyarak ve emek sarfetmeksizin memnun veya mahzun olmak açılmak veya sıkıntı duymak, şevk veya usanç hissetmek, heybet, Allah korkusu veya heyecan duymak. Hal vahyî, makam gibidir. Makamda yerleşme hal'de yükselmedir. Şimşeğe benzetenler de var: geriye kalan hâtırasıdır.

Ebu Osman Elhubra, ruhî hallerimizin devamlılığına işâret etmek için şöyle diyor: Kırk yıldır hiç bir hâlimden şikâyet etmedim. Yani kırk yıldır aynı hali yaşıyor. Kuşeyri'ye göre devam eden hâlin fevkinde boyuna değişen bir takım hadiseler vardır. Eğer bu hâdiseler de öteki hal gibi devam ederse bu halin fevkinde bir takım yeni hallere yükseliyor demektir. Hazreti Peygamber'in hali gibi.

4. HEYBET VE İNS

Havf kabzdan daha iptidâî olduğu gibi kabz da heybetten daha iptidâîdir. Şu halde heybet kabzdan daha üstün bir derece teşkil eder. İns de basttan daha yüksek bir derecedir. Nasıl ki; bast da recâdan daha üstün bir derecedir. Heybetin hakkı kendinden geçmek ve insin hakkı da kendine gelmektir. Fakat ins sahibi yanan ateşe atılsa yine insi değişmez. Ehli tahkik bu iki dereceyi bile noksan addeder. Çünkü her iki derece, sahibinin değişmeyi tazammun eder. Halbuki ehli temkin için değişmek yoktur. Heybet, ins, ilim ve his onlara meçhuldür. Onlar ayn içinde mahvolmuşlardır.

GÖZ Oldur ki hakkı göre.

Salâhaddin Eş

HOŞ GELİŞLER OLA...

Son yıllar ve bilhassa son aylar boyunca Türkiye'ye gelip gidenlerin fazlalığı ve diplomasi trafiğinin Türkiye üzerinde kesifleşmesi oldukça düşündürücüdür.

Bu ziyaretçileri şöyle bir hatırlıyalım: **Başta Şah ve Butto olmak üzere, Rus Başvekili Kosigin, Alman şansölyesi Helmuth Schmidt, Bulgar Devlet Konseyi şefi Todor Jivkov, Yugoslav Devlet Başkanı Josef Broz Tito...** Ve Cumhuriyet Türkiye'sinin en büyük diplomatik faaliyeti olarak zikredilen **İslâm Ülkeleri Hariciye Vekilleri toplantısı..** Önümüzdeki günlerde de Romanya Devlet Başkanı ve Komünist Partisi Genel Sekreteri Nicolai Causescu gelecek..

Bu gelişlerin gerçek sebebi nedir?

Türkiye'nin çok itibarlı bir devlet haline geldiği gibi mesnedsiz ve gurura dayalı bir izah yolu ile bunu açıklamak bizi yanıltabilir. Asıl, perde arkasındak gerçekleri fehmetmeye gayret edecek olursak şu girift tablo ile karşı karşıya geliriz: Kara Avrupa'sında yeni bir güç muvâzenesi meydana çıkmak üzere.. Bu, İtalya'da en büyük parti durumuna gelen ve iktidar namzedi olan İtalyan Komünist Partisi ile geçen senelerde Fransa'da devlet Başkanlğı seçimlerini kapitalistlere sadece binde üçlük bir nisbet farkı ile kaptıran Fransız solunun işbirliğine karar vermeleriyle meydana çıkmaktadır. Ve bu iki güç, bugün dünya komünist liderliği yarışını kimseye kaptırmak istemeyen iki komünist ülke (Rusya ve Çin) nin de liderliğine, inhisarcılığına karşı üçüncü **bir komünizm cephesi**, bir «euro-commünism=Avrupa komünizmi» meydana getirmeye çalışmaktadr. Ve bu güce Rusya karşı koymaya çalıştığı gibi Amerika da karşı koymak istemektedir. Çünkü bu takdirde belki de Doğu Avrupa'daki komünist ülkeler Rusyanın nüfuzundan kurtulmak için yadırgamıyacakları bu beriki güçle ittifak imkânı bulacak ve Amerika'nın Avrupa'daki varlığı tehlikeye düşecektir. Bunun için de Amerika, Sonnenfealth formülü diye isimlendirilen bir plân ile Doğu Avrupa ülkelerinin Rusya'nın nüfuz bölgesinde kalmasından yana olduğunu açıklamış bulunmaktadır. Öte yandan, İtalyan Komünist Partisi ise iktidara geldiğinde NATO'dan ayrılmayacaklarını ilân etmiştir. Bu, Rusya ve Amerika'yı tedirgin ederken komünist Çin'i memnun etmektedir. Çünkü NATO'nun güçlü olması Rusya'nın savaş masraflarını kabartacak dolayısiyle tediye muvâzenesi devamlı açık verecek, iktisadi zorluklar içinde bulunacaktır. Bu ise, elbette ki Çin'in işine gelmektedir.

İşte böyle, yeni bir muvâzenelenmedevrine giren dünya siyâseti Orta-Doğu gibi, stratejik ehemmiyeti ve iktisadi gücü bütün Dünya'yı düşündürecek çapta büyük olan bir bölgenin kilit noktası Türkiye'ye daha çok yakınlaşma arzularını harekete geçirmektedir. Çünkü Türkiye bir buçuk asrı bulan Garblılaşma hareketlerinden tam bir hayal kırıklığıyla ve tekmelenerek geri dönmüştür ve, İslâm dünyası ile bütünleşmek temâyülleri millet vicdanında giderek büyüyen bir çığ gibi kendini hissettirmektedir. Bu ise elbette ki kapitalist, komünist ve siyonist enternasyonallerini derinden derine kaygulandırmaktadır. Tam bu sırada Türkiye Cumhurbaşkanı Korutürk'ün **İslâm dünyası ile bütü[illegible]ne arzularına kesin bir vaziyet** alışı ise Batı'yı umutlandırmıştır. Batı Türkiye'nin iltihak edeceği bir **İslâm** dünyasının **dünyada** yepyeni bir kuvvet dengesi meydana getireceğini **iyi bildiğinden, ortaya çıkan bu** fırsatla buna engel olmaya ve, Türk-Yunan **sürtüşmesi dolayısiyle** Batı'dan silâh almaya mecbur olan Türkiye'yi bu sıkıntılı zamanında kendi avucu içinde tutmaya çalışmaktadır.

Bu yolda yapılan çalışmalar zihinleri bulandıracak çapta, öylesine çok cepheli ki.. Türkiye'nin kendi istikametini tâyin edememek talihsizliğine düşmesinden korkulur! Nitekim geçen hafta, Ankara'da **Dışişleri** Akademisi'nde diplomasimizin mimarlarına Korutürk'ün İslâm Birliğine karşı çıkan görüşleri istikametinde bir konferans veren **Amerikan** Princeton Üniversitesinden ünlü yahudi tarihçisi Prof. Bernard Lewis **«Türkiye'nin İslâm dünyasına katılması kendisi için de büyük bir tehlike teşkil eder. Lâtin alfabesini kabul ederek İslâm dünyasıyla münâsebetini dramatik bir** şekilde **kesen Türkiye için tek bir tercih vardır; o da Batıdır. Ancak, Batının içinde ya kapitalist bloku, yahut da komünist bloku seçebilir»** diyerek mecburi istikamet **göstermek** küstahlığında bulunabilmiştir. Son zamanlarda **Ecevit'in de «İslâm'ın Cihad fonuna katıldı!» diye** suçladığı Türkiye'yi sosyalist **enternasyonal** içine çekme gayretlerini ve bu günlerde Rusya'ya gitmesini bu büyük diplomasi oyunlarının bir parçası olarak değerlendirebiliriz.

Türkiye başka sistemlerin koltuk deyneği mi olacaktır, yoksa kendi milletinin kalbindeki dünyayla, İslâmla mı bütünleşecektir? Bunu elbette ki çalışanın lehine olarak zaman gösterecektir.

YÜZELLİLİKLERDEN *H Ü S N Ü Y U S U F*

BATI TRAKYA'DA VATANCÜDÂ OLARAK VEFAT ETTİ...

«Merhum Hüsnü Yusuf'la, ikamet etmekte olduğu Gümülçine'de gazetemiz adına 9 Şubat 1976 tarihinde yapılmış olan bir röportajı merhumun hayat ve şahsiyetinin hakkıyle tebarüz ettirmek ve rahmetle yâd olunmasına vesile olmak üzere yayınlıyor z.»

— 4 —

— Burada geçiminizi nasıl temin ediyorsunuz?

— Kütahya'da bir kardeşim var. Onun üç oğlu vardır. Büyüğü Vehbi, İstanbul'da Kadıköy'ünde oturur. O yardım eder bana. Yunan Hükûmetinden gizli olarak. Hiçbir şeye ihtiyacım yok. Bu oturduğum oda cemaatindir. Cemaat bana çok hürmet eder. Ne yapalım.. Hep ölmek istiyorum. Çok çok istiyorum ölmeyi.. Gurbette pek çok ızdırap çektim. Şimdi ise yaşım bir hayli ilerledi. Fena bir haldeyim.

— Hayatınızda bir şeyin hasretini çekiyor musunuz?

— Âilem, oğlum vardı. Merkez Bankasında memurmuş. Emekli olduğunu işittim. 1916 doğumlu idi. En çok hasretini çektiğim şey Türkiye'de İslâmiyetin yeniden parladığını görmektir. Bunu görsem bahtiyar öleceğim. Doğrusunu isterseniz hayatta bundan başka bir arzum da yok...

— Müsaade ederseniz size biraz da Batı Trakya'nın bugünkü durumu hakkında sualler sormak istiyorum.

— Buyurun.

— Batı Trakya Türkleri'nin bugün içinde bulundukları şartları nasıl görüyorsunuz?

— Batı Trakya Türklerinden hâli vakti yerinde olanlar «Burada oturulmaz» diye karar vermişler... gidiyorlar.. Haklıdırlar da.. Burada bir dükkân açtırmazlar.. Kiremitleri kırılan evlerin çatısını bile aktaramazsınız. Tabii bunlar medeni olduğunu iddiâ eden Yunan Hükûmetine yakışır işler değildir. Fakat daha hazini şudur ki; bütün bu olanlar Türkiye konsolosluklarının gözleri önünde yapılıyor da biri çıkıp müdâhale etmiyor. Kendi ırkdaş ve dindaşlarına revâ görülen bu muâmeleye tahammül ediyorlar.

Kısaca söylemek gerekirse burada mâlî imkânları müsâid olmıyanlar kalıyor. Zenginler çoktan Türkiye'ye gittiler. Halbuki nüfus bir tapu senedi gibidir. Korkarım bu gidişle ileride Batı Trakya'yı dâvâ etmek âdetâ imkânsız olacaktır. Üstelik Türkiye ile Yunanistan arasındaki münâsebetler de iyiliğe doğru gitmiyor.

گلوب گجه بایراملر مناسبتیله
ییک بیلده واجب اولورسه صله
غربته دوشن وطنه جدالره
نه ایریشدم قرقسکز بیلده
بو بیللری صورسن دل تجاره

*

قرقسکز بیلده طفقاله آلتی بایرم
گچیردم وهم ده بلا اشتکا
گوربت غربتی ایدوب اقتحام
لابقالیه بویله اکدم اصلا

*

در غربتده گچن بو بیللری
نه بلیرم، بیلیر بوده یاراده
وطن اولدی بکا غربت دیاری
وطنه جدایم اما حر باشنا ده

*

قربانه بایرمی } ۱۰ ذی الحجه ۱۳۸۹
۱۷ شباط ۱۹۷۰

گوملجنه ده گوناهلی بر غریب

Hüsnü Yusuf merhumun gurbet tahassüslerini terennüm eden şiirlerinden biri. Kendi el yazısı ile.

— 1940 lardan sonra olacak, herhalde Hâfız Reşad'ın Pomaklarla alâkalı bir teşebbüsü olmuş. Bu hususta bilgi verir misiniz?

— Hâfız Reşad herşeyi benden saklar... Diğer Türkler'den de saklar. O en çok pomaklarla meşgul olur. Pomaklar, çok sağlam dindar kişilerdir. Sözlerine sâdık ve itimâda şayan kimselerdir. Reşad gibi adamlar onları iğfal edemezler. Bence onun pomaklar üzerinde artık hiçbir tesiri kalmamıştır.

— Üstadım sizi çok yordum. Fakat acaba son olarak Türk Milleti'ne ve bütün Dünya müslümanlarına bir tavsiyeniz olup olmadığını sorabilir miyim?

— Dedim ya ölmeden Türk halkının eskiden olduğu gibi İslâm'ın alemdârı hâline geldiğini görmek isterim. Şahsi hiç bir emelim yok. Kalmadı.. Cevat Rifat Atilhan ile mektuplaşırdım. O beni sever ben de onu severdim. Eserlerini bana gönderirdi. Ben de yazılarımı ona gönderirdim. Necip Fâzıl Kısakürek'in Türkiye'de benim bir mektubum yüzünden tevkif edildiğini duymuştum. İnşallah şimdi böyle hâdiseler olmuyordur. Haleb'de çıkan Vahdet Gazetesi'nde Sultan Vahideddin'in bir mektubu intişar etmişti. Onu bana göndermişlerdi. Ben de o sırada uzaktan uzağa Necip Fâzıl Kısakürek'in Büyük Doğu isimli bir gazete çıkardığını duymuştum. «Bu sizde bulunmalıdır!» diyerek bu gazeteyi ona göndermiştim. Malatya'da yahudi dönmesi Ahmed Emin Yalman'ın bir sûikasde mâruz kalması sebebiyle kendisini tevkif etmişler. İdârehânesini aradıklarında benim mektubumu bulmuşlar.

Kadircan Kaflı ile de mektuplaşıyordum. Beni yazılarında methediyordu. Buradan birisi beni meth ettiği için ona târizde bulunan bir mektup göndermiş ve «Bu hâini ne diye methediyorsun» demiş. Bu zat şimdi Ankara'da emniyet memurudur.

Beni böyle metheden Kadircan Kaflı da sonra meb'us olmuş ve ağız değiştirmiştir.

Beni Türkiye'de gıyâben pek çok tanıyan vardır. Belki Kadir Mısıroğlu da tanır.

— Sebil'i nasıl buluyorsunuz?

— Şimdiye kadar çıkanların en mükemmeli Allah muvaffak etsin!

— Sizin afva uğradığınızı resmen tebliğ etseler Türkiye'ye gider misiniz?

— İnanamam. Ben burada ölmeye karar verdim. Hem de yakın bir zamanda ölmek istiyorum. Ne diyeyim kardeşim zengin olduğu halde altmış seneden beri altı saatlik bir yoldan gelip beni görmedi. Bugüne kadar hep «geleceğim, geleceğim» diye aldattı beni. Şimdi oğlum da bana dargın. Onların yanlarına nasıl gideyim?

— Oğlunuz neden dargın size?

— Bir vekâletname mes'elesinden. Basit bir şey.

— Sizi yorduğumdan dolayı özür dilerim.

— Estağfurullah. Sizinle tanıştığımdan dolayı memnunum. Çok teşekkür ederim. Kadir Mısıroğlu'na çok selâm söyleyiniz.

— Teşekkür ederim.

TESBİT — Sadık Özarslan

DÂVÂMIZI BİLMEK GEREK

Gençler görüyorum... Heyecanlı. İnsanlar görüyorum... Öfkeli. Bağırmak isteyen, vurup kırmak dileyen kimseler görüyorum. Ve hatta vuranları, kıranları hep beraber görüyoruz. Yumruklarını sıkmış bekleyen ve bazen de bu yumrukları arkadaşının kafasına indiren öfkeli gençler ve kişiler görüyoruz. Tabiî ki; üzülüyoruz. Çünkü heyecanlar yerine sarfedilmiyor, çünkü öfkelerde Allahın rızâsı yok. İslâm'da sevmek de, buğzetmek de Allah içinken, bazılarında nefisleri ve nefsâniyetleri konuşuyor... ene'leri vuruyor, nefis putları tatmîn oluyor. Nefsinin esiri olan bu insanlar, yaptıklarını birer kahramanlık telâkkî ediyorlar; yıktıklarında da kahramanlık görüyorlar. Kendilerine sorarsanız; vatan kurtaran şabandır bütün bunlar... bunları yalnızca bizim için, bizim rahatımız için yapıyorlar.

Sokaklarda, caddelerde öfkeli gençlerle karşılaşıyoruz. Sorarsanız, gençliğin tadını çıkarıyorlar; onun icâbatını yerine getiriyorlar! Bunlara özenen ve kendilerine mukabelede bulunmak isteyen gençler de var. Bunu ve bunları ayrıca hissetmekteyiz. Bazıları da var ki; münakaşadan, mücâdeleden hoşlanıyorlar. Durup dururken münakaşa kapısını açmak istiyorlar ve cedelleşmekten büyük zevk alıyorlar. Galebe çalarak, karşısındakilere indi görüşlerini kabûl ettirerek nefislerini okşuyorlar; şeytana prim dağıtıyorlar... Şeytanın, şeytan tıynetli insanların aramıza girerek başarıya ulaşmalarına yeşil ışık yakıyorlar. Bunlara birşey söyleyemiyorsunuz; zira söze başlayıp doğru yolu göstermeye çalıştınız mı nazarlarında korkak olup çıkıyorsunuz... Çünkü kahramanlık sanki bunlara mahsûs bir haslet. Mühim olan hakkın galebesini temin etmek ve Hak yolda gitmek iken aksi yapılıyor ve ene'ler konuşuyor, nefisler okşanıyor.

Heyecan muhakkak ki; güzel şey. Lâkin zamanında ve zemininde kullanılır ise. Boş yere harcanan heyecan neye yarar ki? Ve sonra heyecanlar, aynı zamanda canlı olmalı; hemen parlayıp sönmemelidir. Heyecana canlılık veren şey ise ilimdir, mârifettir. Hakikatin ilmi... Biz, evvelâ Hakk'ı bileceğiz. Evvelâ Dâvâmızı bileceğiz! Hem de asıl ve asîl kaynaklarından. Kiyl-ü kâlden kurtulup esâsa inecek; gerçekleri, ölmez ve yaşatıcı hakikatleri kaynağından alacağız... Bâtıldan evvel Hakkı bilmek çok mühimdir. Eloğlunun eğrisinden önce kendi doğrumuzu bilmek kadar güzel ve faydalı davranış yoktur. Heyecanlı hareketlerden ve kendi fikirlerimizi kabûl ettirme gayretlerinden evvel, aklı başında her gencin başta kendisini bilmesi, Dâvâsını bilmesi... irşâd ehlinden olabilmesi elzemdir.

Bir genç gördüm ki; Lenin'in otuz cildlik eserinden dem vuruyordu. Garîb ve acâib buldum ve üzüldüm doğrusu...

Hem de Müslümanlık adına konuşurken sözlerimize ve hareketlerimize dikkat etmemiz gerekiyor. İslâm'a ve insanlığa hizmet etmek isteyen her genç ve şahıs; evvelâ Kur'anı okumalı; en azından güzel bir meâli baştan sona kadar dikkatlice okumalı... sonra bir Hadis kitabını anlayarak bitirmeli... ve sonra da İslâm ulemâsının eserlerini içercesine okuyup hazmetmeli... Bunu müteâkib düşmanın silâhını öğrenip onu altetmelidir. İslâmcı gençliğin, her şeyden önce kendi dâvâsını iyi bilmesi şarttır.

YAHÛDİLER «Mum Söndü» YAPARLAR MI ?!.

Yesevizâde

Çocukluğumuzdan beri, Çingenelerin yâhûd Kızılbaşların «mum söndü» yaptıkları, yâni senenin muayyen bir gecesinde karılarını değiştirdikleri iddiâsını duyar dururuz. Ne var ki, bu iddiâlarda bulunanlar hep bu zümrelerin dışındaki kimselerdir ve sık sık da bunu şeytanca bir şehevî zevkle söylerler. Şimdiye kadar, doğrudan doğruya bir Çingenenin yâhûd da bir Kızılbaşın ya da bunlara yakın bir kimsenin çıkıp da bu iddiâyı têyid ettiklerini görmüş değiliz.

Bu gibi nâmus mes'elelerinde Müslümanların iftirâdan şiddetle imtinâ ettikleri mâlûmdur. Lâkin, çirkin hareketleriyle övünen kimselerin ayıblarını yüzlerine vurmanın ve kendilerini ibret-i âlem için teşhir etmenin elzem olduğuna da inanıyoruz.

Bizim, Yahûdilere veyâ Yahûdilerin fizik varlıklarına husûmetimiz yoktur; onların sâdece sapık ve istismarcı zihniyetlerine düşmânız. Yahûdi mêhazlarında rastlamamış olsaydık, onlara karşı -bizim nazarımızda bu kadar menfûr olan- bir ithamda bulunmıya cür'et etmez ve bu mes'eleyi ahlâk umdelerimize tamamen mugâyir addederek kat'iyen üzerinde durmazdık.

Ancak, Türkiye'deki bir kısım Yahûdilerin «mum söndü» âyini» yaptıklarını, bizzât Yahûdiler, hem de iftiharla söylüyorlar. Memleketimizde bu kadar habis insânların yaşamasına, milletçe daha uzun müddet tahammül etmiyeceğimiz muhakkaktır. Zirâ, bu tıynetteki insanların (!..) korkunç, mikroblarını bütün bir cem'iyete bulaştırmalarından korkulur. Zâten, Yahûdi nüfûzu altındaki libero-kapitalist, sosyâl-demokrat veyâ komünist neşriyât vâsıtalarının her ân ne denice cinsî sapıklık propagandaları yaptıkları, düşünen kafalara dehşet verecek derecede âşikârdır. «Cinsî güzellik müsâbakası» tertib edenlerin, behimi hisleri kudurtan kıyâfet telkincisi giyim-kuşam dükkânlarının, fuhşiyât sahneleyicisi sinemaların, zinâ yuvalarının, v.s. v.s. gerisinde hep o mel'un surat sırıtmaktadır.

Katolik İspanyollar, zâhirde Katolik, gizlide Yahûdi riyâkârlara «Marranos» yâni domuz adını takmışlardı. Mum-söndü âyinleri tertib eden içimizdeki Dönmelere de aslında en lâyık sıfat bu olsa gerekdir!

Şimdi Yahûdilerin Dönme kanadının bu menhûs fiillerini bizzât Yahûdi kalemlerden okuyun:

Vesika 1:

Bu vesikanın müellifi, Moché CATANE, fransalı, koyu dindâr bir ortodoks Yahûdidir. Yahûdilerin Bütün dünyâda vaziyetini anlattığı kitâbında, Dönmeler hakkında bu mel'un fiili de «orijinâl» diye tavsif ederek (bu zımni bir tasvibden başka birşey değildir) şu mâlûmâtı veriyor:

«Dönmeler, husûsi bir 'Marranos' tipi olup Sabatay SEVİ'nin İslâm'ı kabûl etmesini müteâkıb müslüman olanlardır. Selânik'in birçok mahallesinde muhtelif tarikatleri vardı. Bu şehirden, diğer Türklerle berâber 1923'te kovuldular. O zamân nüfûsları 15.000 civârında idi. Zâhirde gâyet müslüman görünmelerine rağmen, (gizlide) kendilerini hakikî Yahûdi olarak telâkki ederler. Bizim âyinlerimizden bâzılarını tatbik ettikleri gibi, bir de ayrıyeten orijinâl bir âdetleri vardır: «Kuzu Bayramı» akşamı (Mûsevi takviminin 22 Adar'ı) aralarında karılarını değiştirme ki; bunu kudsiyete sâhib olabilecek çocuklar doğması için yaparlar. Dönmeler, 1900 senelerinde fevkalâde bir entellektüel ve mâli hamle yapmış olup Türk cem'iyetinin en yüksek mevkilerini işgâl ediyorlardı. Hâlen memlekete (İstanbul, İzmir, Ankara, Bursa, Konya, v.s.) dağılmış bulunmaktadırlar ve âyinlerinin sırlarını hep saklı tuttuklarından bunların ne hâlde oldukları pek bilinmemektedir.»

(Moché CATANE: «Les juifts dans le monde», Ed. Albin Michel, Coll. Présences du İndaisme, Paris, 1962, p. 116.)

Vesika 2:

İngiltereli yahûdi Barnet LİTVİNOFF da, bu menhûs âdeti tasvibkâr bir üslûbla haber vererek Dönmelere dâir şu husûsları kaydetmiştir:

«Sabataylar, zâhiren Müslüman görünmekle berâber gizliden-gizliye Yahûdilikle amel ederler. Sâdece kendi aralarında evlenirler ve çocuklarının, kudsiyetleri artmış olarak sülâlelerini devâm ettirmeleri için, karılarının değiştirilmesiyle neticelenen bir senevi bayram da ihtivâ eden âyinler yaparlar.»

Müşârünileyh, müteâkıben, Yahûdilerin, «Türklerin en garblılaşmışından daha garblı» olduklarını ve «Atatürk'ün ihtilâl-inkılâbını desteklemiş oldukları»nı ehemmiyetle kaydettikten sonra, tekrâr Dönmelere temâsla: «içlerinden, kavmiyetci kemalist hareketin birçok yüksek şahsıyetini çıkardıkları» nı ilâve etmektedir.

(Barnet LİTVİNOFF: «Un peuple particulier. Regard sur le monde juif d'aujourd'hui», traduit de l'anglais par Rosine Fitzgerald, Ed. Stock, Paris, 1970 (Londres. 1969), pp. 260, 261, 262.

TÜRKÇESİ

Ahmed SELÂMÎ

REJİM, ŞERİATIN SAHASINI İSTİLÂ EDEMEZ..

Bir müslüman lâikliğe imâna veya lâikliği müdâfaaya zorlanamıyacağı gibi, demokrasiye imâna veya demokrasiyi müdâfaaya da zorlanamaz.. Bir müslümanın neye imân ve neyi müdâfaa edeceğini, onun dini yani Şeriatı ta'yin ve tesbit eder. Başka hiçbir nesne edemez... Çünki bu da Şeriata (dine) âid bir esasdır...

Bulanık sudan kurtulmaya ve hududları vuzûha kavuşdurmaya mecbûruz. Bu mecbûriyeti de gene Şeriat kânunlaştırmada...

Lâiklik, demokrasi, sosyalli lâflar, ve benzeri şeyler, âyet-i kerime ve hadis-i şerif ile istenmiyor... Böyle şeyler, mukaddes Şeriatı alâkadâr etmez. İcmâ-yı ümmet ve kıyâs-ı müctehidin de, âyât ve ehâdise dayanarak lâiklik ve demokrasi ve sosyalli şeyler istinbât edip ortaya koymamış... Din ile materyalist felsefe ayrıdır. Biri ummansa, biri de kara... Aralarında kıyı şeridi var. Bu hudûdu, yüzbin metre irtifâya çıkıp da bakan bile olsa göstereceğiz!. Göstermeye mecbûruz...

● Dinimizi (Şeriatımızı), Şeriatımızın sâhibi ikmâl etmiş, tamamlamışdır. Böyle buyuruyor... Onu nasıl devralmışsak, öylece muhâfaza mecbûriyetindeyiz. Medeniyet nâmı verilen sefâhet-i mutlaka bid'atlarıyla dinimizi (şeriatımızı) telvis ve teşviş edip, Allâh ve Rasûlünün lânetine uğrayamayız... Dinimiz (Şeriatımız) tamamlanmışdır, ikmâl edilmişdir. Eksiği noksanı bırakılmamışdır. Tamdır, mükemmeldir... Eksiğine - noksanına inanan, müslüman değildir. Müslüman olmıyanın da müslümanlığı tamamlamıya kalkışması, güldürür! Daha doğrusu acındırır: Böyleleri tedâviye muhtacdır...

«Ben müslümanım» demek, «dinim-şeriatım tamamlanmışdır, tamdır, mükemmeldir; benim, şeriatımın (dışında) İMÂN edebileceğim zerre kadar birşey yokdur, olamaz» demek...

Meselâ iki kerre ikinin dört etdiği bile neyin içinde neyin dışındadır?. İlim Çin'de de, Sibirya'da da olsa alınması emri olduğundan, yalnız iki kerre iki değil; logaritma cetveli bile mukaddes Şeriatımızın içindedir... Yalnız bu kadar mı?. Hayır. Tıbdan sanâyie; Ay'a çıkmakdan, arzın mağma tabakalarına inmeye kadar her nesne, mukaddes şeriatda umumi veya hususi mutlaka bir kâidenin içindedir...

Mukaddes Şeriatın, elindeki kânun ve kaidelerle içine almadığı, temâs etmediği bir tek zerre gösterebilecek kisi varsa işte meydan. buyursun?

● Mukaddes Şeriatımız tamamlanmışdır, tamdır, mükemmeldir... O, bir varlık görüşüdür. Dünyâ görüşü bu varlık görüşü içinde bir cüz... Devlet görüşü de bu dünyâ görüşü içinde bir kısım... Devlet görüşü içinde ise lâiklik, demokrasi, sosyalden üreme bir takım lâflar yok... Şeriat, bu kabil lafların delâlet etdiği ma'nâlardan ve unsurlardan münezzehdir. Din (Şeriat), kendi kendisi olduğu halde vardır... O, kendine âid unsurlarla, uzuvlarla, mefhumlar ve ma'nâlarla vardır... İnsan gövdeli, horoz kafalı, sincap kuyruklu, zürâfa boyunlu, geyik boynuzlu bir uzviyete, hiç insan denir mi?.

Her bünye kendine has uzuvlar ve unsurlarla bir uzviyetdir... Aynen öyle de, İslâm Nizâmı, kendi unsurları ile bir uzviyetdir...

İslâm İslâm'dır.., Avrupa bid'atlarından, haçlı üfürükçülerinden ve sosyalist dünyâ esâtirinden münezzehdir. Bid'atçılar, İslâm'ın (Şeriatın) yakasını bırakmalıdırlar. Rahat etmek isterlerse bırakmalıdırlar. Çünki nasıl olsa Şeriatın yakasını ellerine geçiremiyeceklerdir! Öyle ise günün birinde bir hülyâ uğruna mücrim sandalyasına oturtulmayı garanti etmek niye?!. Akıl kârı mı bu?.

● Din ayrı, materyalist felsefe ayrı...

Dinin unsurları materyalist felsefenin, materyalist felsefeninkiler dinin dışında... Türkiye'de ise bu ikisi, lâfda ayrı, tatbikatda değil. Dini, rejimin sâhasına ayak atdırmamayı tapınırcasına gâye bilen materyalist felsefe, neye dinin sâhası içindedir?. Nedir o diyânetin hâli öyle?. Vakıfların ve dinî tedrisin tepesinde ve sâhasında, materyalizmin istediği gibi gezinmesi, gülünç olmuyor mu?. Din ile devlet ayrılığına bakınız!. Buna göz boyamak denir... Din ve devlet ayrılacaksa, diyânet devletin (avucundan) çıkacak, muhtar olacak... Din teşkilâtı, vakıflar ve dini mektebler muhtar olacak, (avuç içinde) değil... Ortodoks ve yahudi «vatandaşlar» (ele - avuca) sığmıyor mu?. Onlar neye muhtar? Müslümanların hürriyet ve istiklâli bu mu?. Hür-demokratik rejim'

İşte da'vâ bu... Bu nokta insan hak ve hürriyetlerinin en baş mes'elesidir. Türkiyenin en büyük mes'elesi budur. Anayasa yapıp içine «imtiyazsız sınıfsız» soyundan bir sürü rengârenk lâflar katmak kolaydır. Ama soruluverir: **«Ortodoks ve yahudiler muhtarken, müslümanlar neye (avuç içi) demokrasisindedirler?.»** Dileyen, dilediğince demokrasiye (imân) ve (şehâdet) getirebilir. Fakat biz, şefokrasi dolmalarının, demokrasi ambalâjları içinde mideye indirilemiyeceğine (imân) ediyoruz!. Nerededir o cümle parti-patırtılar içinde (hak hukuk) âvâzeleriyle salınan; hâkimiyet nutuklarıyla, bayram mesajlarıyla milletine sevgiler ve saygılar ve yürekden (!) tebrikler sunan; diplomalı, etiketli ve kahraman büyükler?. İmtiyazsız ve sınıfsız millet, vatandaşın bir kısmına muhtâriyet verip, öteki kısmına (avuç içi demokrasisi) sunmakla mı oluyordur? Buna bal gibi **şefokrasi** derler...

«Hakkı ve Adâleti» müdâfaa edeceğiz... Lâiklik, demokrasi, hak-hukuk, kadın hakları, sosyalli işçi - çiftçi hakları ve imtiyazsız-sınıfsız cümbüşleri ardında nasıl iri bir istismar ve göz boyama yatdığını, böylece hak ve adâletin de nasıl ayaklar altına alındığını görüp göstereceğiz. Dilsiz şeytan olmıyacağız...

ortadoğu'dan

SAİD ŞAMİL

BEYÂN-I İTİZAR

«Yahudi Dâvâsı ve Filistin isimli tefrikasını zevkle okuduğunuz Üstad Said Şâmil Bey, seyâhatte olduğundan yazısı elimize geçmemiştir. Özür dileriz.

SEBİL

Sebil

DİL ve EDEBİYAT

DUYUŞLAR

Mahmud YAZIR

Şu gök kubbe güneşinin, gölgelenmiş nur tellerinden döne döne oku duğu hevâ tülleri altında yatan, gecenin lâcivert karanlıklarına takılmış, gözler alan, gönüller avlıyan yıldızların gamzeli bakışları karşısında ve bir mezar sessizliği içinde uyuyan mütevazi odakın, zaman denilen hilkat şeridinde doğup dönen, sönen, vicdan adı verilen vücud aynasında sönüp doğan Dünya çilelerini ve hayat cilvelerini içli ve mûnis bir ziyâretçi kalbi gibi saygı ve huşû içinde yaşamama imkân veren ünsle döşeli köşesinde yalnızlıkla başbaşa kaldığım câvidâni anlarım çok olur.

Sâdık âşıkların bildikleri, gâfil boş gezerlerin hasretini çektikleri bu diriltici ve imrendirici demlerde; ecelimin ayak seslerini getiren, ömrümün mâziye kaçışını, varlığımın yarına akışını dinleten kalbimin darbeleri, ân, ân alıp verdiğim nefeslerimin medd-ü cezirli hayat hışırtıları ve içime akan zevk-u elem şırıltıları, geri kalan ömrümün azaldıkça ağırlaştığını ihbar eden önümdeki saatin ikazcı tık tıkçıkları arasında mukadderat kefeni dokuyan emel masralı ümid mekiğinin yürek hoplatan, can titreten samimi arkadaşlığı içinde rüzgâr dalgaları önüne düşmüş, renkten renge giden, şekilden şekile bürünen avâre bulutların vuslat arayan hicranlı akışları gibi, gönül âlemimin engin ufuklarına dalar dalar giderim.

Varlığımı iç âlemimde aratan, beni bana özümden tanıtan bu şuur yolculuğunun binitsiz ve kanaatsız giriştiği tabiat üstü yükseliş seyrinde süzüle süzüle yollar alırken, ruhâniyet semâlarında kopan fırtınalar çeşitli yönlerden kabaran bulutlar, çakıp çakıştıran şimşekler, çatlayıp patlayan gümbürtü ve gürültüler, korkular arasından ümidler ışıldatan yıldırımlar içinden yaralı güvercin çırpınışı ile geçmeye çalışırken varlığımı içten ve dıştan acı, tatlı nice duygular ve düşünceler, irili, ufaklı damlalar halinde yağmaya başlar.

Bazan kasırgalaşarak canımı ıslatan, bazan da sicimleşerek zevkime elem, elemime zevk katan, rübûbiyyet şüunâtını iç âlemimde kaynatan bu hayat damlalarından gönlümde birikip gölleşen, kaynayan bir menbâ hızıyla dudaklarımdan taşarlar, buğulaşarak uçup kaçarlar. Bu sırada söz sûretinde şebnemleşebilenleri kalemimin çatlağı arasında yakalamaya ve bir defterin satır çizgilerine siyah damlacıklar sûretinde dizmeye çalışırım.

Lâkin, hemen itiraf etmeliyim ki; dıştan alınan, içten duyulan her şey fikre geçmiyor, her düşünüş mantıka girmiyor, her anlayış içe işlemiyor, her duyuş cana değmiyor, cana dokunan her şey ruhu sarmıyor, söze gelmeyen yazıya sığmıyor. Hele; hayat ve nefsin foyasını, şahsiyetin sırlarını taşıyan hal,

ŞÂİR LEYLÂ HANIM

Sâtıa TURAN

Eski kadına nasıl câhil nazarıyla bakılabilir ki? sâdece san'at tarihine ettiği hizmetleri düşünsek, yine de karşımıza eşi bulunmaz bir âbide çıkar. Eski devirlerin kadını, anasının gergefine, kasnağına bir göz atmakla en zor nakışları öğrenip, en zevkli renkleri ve şekilleri bulup yakalamasını bilmiş, ve böylece de dünyaya ün salan eski Türk giyim, kuşam ve o emsalsiz motiflerle ilenmiş destimaller çevreler, ipek ve altın tellere bâzan hurda inciler de katarak cennet bahçesi misali kompozisyonları ile birer san'at hârikaları meydana getirmesini bilmiş ve üstünden yüz yıllar geçmiş olmasına rağmen, ne ipeklerin renkleri solmuş ve ne de has altın ve gümüş teller kararmıştır.

Biz bu yazımızda kalemi de iğne kadar mâhirane bir şekilde kullanmasını bilen şaire hanımlarımızdan birinden bahsetmek istiyoruz. Masallara başlarken bir varmış, bir yokmuş demek âdettir. Anlatacağımız şöhret kazanmış Türk kadın şairelerinin hayat hikâyeleri ise ne hayâldır, ne de masal... Yaşanmış birer hayat yapraklarının tâ kendileri.. Bunlardan biri de Leylâ Hanımdır.

Leylâ Hanım, XIX, asrın ilk yarısında şöhret kazanmış bir Türk kadın şairedir. Kazasker Moralı-zâde Hamid Efendi'nin kızı olan Leylâ Hanım'ın dayısı Keçecizâde İzzet Molla'dan ders görmüş ve ilk şiir zevkini de ondan almış olduğu söylenir. Leylâ Hanım'ın doğum yılı belli olmadığı gibi, hayatı hakkında da pek az şey biliniyor. Bu cümleden olmak üzere, genç yaşta evlendiği, fakat bir hafta sonra, kocasını terk ettiği bilinmektedir.

Sicill-i Osmâni'ye bakılırsa Leylâ Hanım güzel değildi. Fakat yüzünün güzel olmamasına karşılık, şiirlerinin güzelliği ona «bülbül» lâkabını kazandırmış idi. Leylâ Hanım, denildiğine göre, hayatı boyunca, şiir yazmış ve zamanını eğlencelerle geçirmiştir.

Leylâ hanım'ın hafızalarda yer edecek kuvvette ancak bir kaç beyti vardır. Şiirlerinin dili açık ve sâdedir; yapmacıktan uzaktır. Leylâ hanım'ın gazelleri, şarkıları, müstezâd, münâcat ve mersiyeleri vardır. Bunlardan bilhassa münâcât ve mersiyeleri beğenilir. Bu cümleden olmak üzere Leylâ Hanım'ın bir de basılmış Divan'ı vardır. Bu Divan, tâlik yazı ile ilk olarak, 1844'de Bulak'ta basılmıştır. İkinci defa 1851'de İstanbul'da «Takvimhâne-i Âmire» de, üçüncü defa da 1883'te yine İstanbul'da basılmıştır.

Şâir Leylâ Hanım'ın aynı zamanda musiki ile de meşgul olması hâtıralarında, devrinin müzik hareketlerini geniş ölçüde anlatmasına vesile olmuştur. Hele sarayla alâkası sebebiyle saray harem hayatındaki mûsiki hareketlerini canlı kalemi ile; etrafîca yalnız ondan öğrenebiliyoruz. Meselâ Sultan Abdülmecid zamanında haremdeki genç kızlardan kurulan harem bando ve orkestrasının mevcûdiyetini bize ancak o bildiriyor.

Leylâ Hanım, harem kadın orkestra bandosunu, kıyafetleri ile bakın nasıl anlatıyor?

«Harem bando takımının güvez kadife üzerine, iki santim genişliğinde, yanları sarı sırma işlemeli pantalonu, yakası, kolları, etekleri yine öyle işlenmiş, göğsüne sırma kordonlar asılmış parlak düğmeli ceketi vardı kısa kesilmiş saçları, başlarında kadife fesleri, ayaklarına rugan ayakkabılar giyerlerdi. Bunlar seksen kadar genç kızdı. Başlarında yine kendilerinden şefleri olduğu halde ortaya çıkarlardı. Önde klârnetler, flütler, obualar, trompetler dizilir, ikinci sırada trombonbas gibi büyük borular ve daha arkada da zil, davul, trompet ve sâireler yer alır, önlerine notalıklarını koyarak çalmaya hazır dururlardı. Ekseriya, padişah'ın gelmesi ile beraber şef hanım işâret verir, o zaman muzika, selâm havasını çalarken pâdişah'ın salona girmesi ile marş-ı Sultanî başlardı».

Saray'ın musikişinâs kızları çok zarif şeylermiş. Muhitte de büyük bir şöhrete sahipmişler. Saray'ın daha şöhretli olan erkek musikişinaslarından hiç de geri değillermiş Leylâ Hanım anlatıyor!..

«Vahîdeddin'in doğumunda Saray erkek bando takımı bahçede, harem bando takımı da bahçe kapısının iç kısmında paravana arkasında sıra ile çalmışlardı. Hanım sanatkârlar mızıkacı Beylerin kendileri hakkında ne dediklerini anlamak için, benim gibi küçük yaşta olan birkaç çocuğu, erkek takımının yanına göndermişlerdi. Beyler, hayretle, «Kadınlar nasıl bu kadar mükemmel çalabilirler? Hemen hemen bizden iyi çalıyorlar demeye lâyık dediklerini duyunca koşup çalgıcı hanımlara duyduklarımızı bildirdik. Memnun oldular. O gün hanımlar evvelâ padişah'ın marşından sonra o vakit İstanbul'da moda olan Guillaume Tell ile Traviata dan bazı parçalar çaldılar. Hakikaten mükemmeldi. Harem orkestrası aynı zamanda pek güzel bir şekilde Türk musikisinden de parçalar çalıyordu.»

Leylâ Hanım bu kadın orkestra ve bandosunun ekseriyetle ne zaman vazife aldığını da bildiriyor:

«Umûmiyetle Bayram'ın ikinci günü Şehzâdeler ve Sultan efendiler dâirelerde toplanır, konuşur piyano çalardı. O akşam da haremde saz olurdu (yani orkestra). Herkes muhteşem kıyafetlerini giyer, bu konserde hazır bulunurdu (soba henüz kullanılmıyordu) lâmbalar, büyük şamdanlar yanar, kış mevsiminde büyük sofa bunlarla ısındığı gibi salonun münâsip yerlerine konan gümüş mangallarda harareti iyice arttırırdı. Yaz aylarında ise; pencereler açılır, serinletilirdi. Bu toplantıya kadınlar ve küçük Sultan ve Şehzâdeler gelebilirdi. Orkestra Şefi kız, elinde usul değneği ile işâret verince orkestra çalmaya başlardı. Orkestra takımında keman, viyolonsel, kontrbas çalan kızlar aynı zamanda bando takımında da çalarlardı.

Bu zeki ve istidadlı kızların her biri bir kaç mûsiki âletleri ile ibraz hünere muktedirlerdi. «Batı müziği nota ile, Türk müziği ise her zamanki gibi notasız, kulaktan öğretilirdi. Mûsiki dersleri verilen salonlara herkes alınmazdı. Sarayın mühim kimseleri kapı önlerinde, dışarda durmak sûretiyle dersleri dinleyebilirdi. Ben, bir kalfa yanında musiki derslerine giden küçük sultanlardan biri ile birlikte ekseriyetle gittiğim gibi, diğer küçük kızlarla bulunduğum da olurdu. Bize müsaade ederlerdi. Çünkü ortalığı rahatsız edecek hiç bir gürültü yapmazdık. Büyük bir dikkatle dinlerdik, burada öğrendiklerimizi tekrar etmek için hemen piyanoların başına koşardık.»

Leylâ Hanım, 1847 yılında, İstanbul'da vefat etmiştir. Kendisi mevlevi tarikatine mensup idi. Bundan dolayı, Galata Mevlevi-hânesi'nin bahçesine defnedilmiştir. Bursalı Tâhir Bey'e bakılırsa, irticâlen şiir söylemekte mâhir olup, bilhassa hazır cevaplığı ile meşhur idi.

(DUYUŞLAR continued)

bütün bekâretiyle gönülde kalıyor, halin acılarını tadlandırmak ve tadlarını acıtmamak artık o hali taşıyanın dikkat ve himmetine düşüyor. Onun için, o damlalarla acı tadlı bazı hakikatlar terennüm edebilmiş, çoban kavalından yayılan dertli âşık neyinden yükselen nâmeli ihtizazların grub bulutlarında çize çize resmettikleri kıvrımlı sevda gölgeleri kadar olsun ruhunda bazı izler bırakabilmiş isem, bu; muhitimin bir mızrap gibi gönül tellerime vurmasından çıkan iniltilerimi azaltmakla kalmıyacak, şu vatan topraklarında yaşatarak yaşamak için Allah'ına seve seve can veren aziz şehidlerin mezar taşlarına kazınan ve geride kalanların hâfızalarına yazılan «Fâtiha» lar gibi basiretimi süfliyyet toprağından ulviyyet semâlarına yükseltecek ve bana son nefesime kadar «hüvelbaki» yi hatırlatıp duracaktır.

Ne dedim? «Hüvelbaki mi»? Evet!. Kısa veya uzun bir ömür boyunca devam eden cilve ve çilelerden, çeşitli nazarlardan göz yaşlı ve ümit dolu niyazlardan sonra «Emin ol! benimsin!.» va'dini kalbde gamzeleştiren o «ân-i emân» a kasem ederim ki; Allah bir diyen, Hz. Muhammed'i (s.a.v.) hak Peygamber bilen, getirdiği Kur'an'a ittibâ eden ve sünneti siretince giden sâlih bir kul için yok olmak yok, şu fenâ âleminden ebediyyete uzanan, bir günü Dünya, bir günü Âhiret olan, kıldan ince kılıçtan keskin bulunan ebedi hayat yolculuğunun ibtilâ ve imtihan geçitlerinden selâmetle geçmek ve Hak huzuruna yüz akıyla çıkmak cemal-i ikramına mazhar olmak, ebedi bir devlete konmak var. Acaba! aklı başında bir insan için, bundan daha yüce bir matlub ve maksad, daha imrendirici bir gâye ve saâdet, daha büyük ve üstün bir devlet ve izzet var mıdır? Hele, onun hidâyeti yâr ve tevfiki yâver olunca, ne korku kalır artık. yüreklerde, ne hüzün barınır bir daha gönüllerde.

Hasılı, «Ben insanım!.» diyen şunu iyi bilmeli ki; Dünya delisi Allah velisi olamaz. Allah kulu, yalnız Allah için yaşar. Allah için çalışır, Allah için ölür, Allah'ı ten ve can değil, ona can veren görür.

Ne mutlu düşünebilene, müslüman yaşayıp müslüman ölene!..

TİRYÂKİ SÖZLERİ

Cenâb ŞAHABEDDİN

- *Gözlerimizden akabilen yaşların acılığı hiçtir; asıl insanı, ruhunda mahbus kalan yaşlar zehirler.*
- *Yüksek tepelerde hem yılana hem kuşa tesâdüf edebilirsin. Fakat biri sürünerek öteki uçarak yükselmiştir.*

İSLÂM YAZISINA DÂİR

HARF İNKILÂBINA TEKADDÜM EDEN MÜNAKAŞALAR

— IX —

Herşeyde o l d u ğ u gibi yazı da devletin terakki veya tereddisine muvâzi bir seyir tâkip etmiştir. Gerçekten Emevi Devleti'nin inkirazından sonra yazı Bağdat'a intikal etmiş, Abbasilerin inkirazından sonra ise Hılâfetle beraber Mısır'da bir gelişme göstermiştir. O derecedeki, artık hüsn-ü hattın merkezi Mısır olmuştur.

Merhum Yavuz Sultan Selim Mısır'a geldikten sonra İslâm yazılarının terakkisi burada duraklamaya mâruz kalmış, bundan sonra da Türk hattatları eliyle inkişaf etmek üzere İstanbul'a intikal etmiştir.

Türk hattatları Mısır'dan aldıklarını büyük bir mahâretle alabildiğine geliştirmiş ona Türk zevk ve mahâretiyle büyük bir san'at değeri kazandırmışlardır. Gerçekten Hicretin 11. asrında hattatlarımızın kalemleriyle âdetâ Türkleştirilen yazıların envâı otuza bâliğ olmuştur. En meşhur hattatlarımızdan Hamdullah (vefatı H. 936) ve Hâfız Osman (vefatı H. 1110) merhumların yazıları bugüne kadar İslâm Âlemi'nde büyük bir rağbet görerek, bu yazıya çalışanlar için örnek ittihaz olunmuştur.

Rik'a yazısı büsbütün bizim hattatların icâdıdır. Sülüs, nesih ve divâni yazıların envâı hep biz Türkler'in kalemlerinin mahâretleri eseridir. Bunlardan en çok kullanılan rik'a sülüs ve nesih olup Araplar arasında «Hatt-ı Türki» diye meşhur olmuşlardır. Hakikaten Araplar'ın bu yazılara hatt-ı Türki demeleri gayet yerindedir. Zira, yazıların babası sayılan hiyeroğlifden alınarak geliştirilen bütün yazılar isimlerini hep kendilerini ortaya çıkaran kavimlerden almışlardır.

Bugün bütün Arap ülkelerinde resmi ve gayrı resmi kalemlerin yazdığı yazı, biz Türkler'in geliştirdiğimiz yazı şeklidir. Umum matbaalar ise «hatt-ı İstanbuli» dedikleri nesih hurufumuzla gazete ve kitap basarlar. Ayıp olan bir husus varsa, o da, içimizden bazılarının milli mefâhirimizden bulunan ve üstün bir san'at taşıyan yazılarımıza «Arap yazısı» adını vererek bunları redde kalkışmalarıdır. Halbuki bu mubârek yazıya eğer «Türk yazısı» denilmiyecekse ancak «İslâm yazısı» denilebilir. Elbetteki, bu daha da lâyıktır.

YAZIMIZIN COĞRAFYASI

Yazımızın ihyâsına ve her tarafa yayılmasına İslâm Dini sebep olmuştur. Gerçekten İslâmiyet Cezire-tül Arap'dan çıkıp da etrafa yayıldığı zaman birbirlerini tâkib eden İslâm hükûmetleri gittikleri her yere yazımızı da beraber götürmüşlerdir. Yazımız siyâset ve ticâret vâsıtasıyla Şark'da Hindistan, Malezya ve Filipin Adaları'na oradan Akdeniz havzasında Adriyatik Denizi ve Adalarına, Mağrib diyârına ve Endülüs'e kadar gitmişti. Kuzeyde Türkistan ve Sibirya içlerine, güneyde Zengibar, Mozanbik ve Madagaskar etrafındaki adalara kadar varmıştı.

(Devamı var)

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	A	A	A
ب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	8	B	B
ج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	7	Γ	C
د	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	Δ	Δ	D
ه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	Ǝ	E	E
و	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ꟻ	F	F
ز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	I Z	I	Z
ح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	日	H	H
ط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	⊗	⊙	
ي	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ϟ	I	I
ك	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ʞ	K	K
ل	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ᐱ	Λ	L
م	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	Ϻ	M	M
ن	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	Ч	N	N
س	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	田	Ξ	
ع	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	O	O	Ɔ
ف	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ᒣ	Γ	P
ص	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	M		
ق	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ϙ	Ч	Q
ر	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ᑫ	P	R
ش	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ξ	Σ	S
ت	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	T	T	T

Bütün alfabelerin, menşe'lerini teşkil eden hiyeroğlif yazısından bir tekâmül suretiyle ortaya çıkışlarını gösteren cetvel. Esmâî (Adanalı Aziz Samih) in bahsi geçen 1926 yılında Mısır'da basılmış «yazımız» adlı eserinden.

TÜRKÇE'YE SÛİKASD

Halil Nihad Boztepe

SÖZLÜK

— 5 —

Akıl *bozuktu ve sivriydi.. Var yuvarlağı:* Us!
Bulup şuurunu Millet *yücelmiş, olmuş* Ulus!
Bugün onun egemenlik.. Ümidimiz onda.
Fakat ulus neye derler, bakın, Trabzonda:
Ulus o yerli koyundur ki kuyruğundan yağ
Çıkartılır.. Sorun isterseniz, Hasan Saka sağ!
Vücudu halika bir sır, fakat havada uçan
Kanatlı bir canavar, bir merettir.. Uçmak *dan*
Uçak *denilmeli,* Tayyare *denmiyor şimdi!*
Bu dilde ismi budur, gökten inmiyor şimdi!
Ne dense ismine binmem, işim ne göklerde?
Havada olsa velev baş, ayak gerek yerde!
Akıllılık derim anlar da sen de binmezsen!
Düşünmeyip hadi bindin, fakat ya inmezsen!
Sözümle bir daha binmezdi vazgeçip Çorçil!
Bay İngiliz azıcık bilse Türkçe, anlasa dil!
Kesildi Zelzele, *Allaha çok şükür,* Deprem
Sözünden ürkmüyorum hiç, ayağımı depretmem!
Şu yer yuvarlağı üstünde korkusuz yürürüz!
Düşünme, yok onun altında eski hırçın öküz!
O, bir zekât keçisinden beter, arık, kurada!
Sonunda haddini bildirdi inkılâb ona da!
Duyulmayıp sesi Vicdan *yerinde dendi* Duyunç!
Bu, sonradan Kurumun sözlüğünde oldu Bulunç!
Ne söyleyim? Seni inkâr edenler ey vicdan:
Düşüp nedamete kurtulmasın azabından!
Bulundu karşılık Erkânıharb *için* Kurmay!
Nasıl bulundu, diyorsun, nasıl bulundu Subay?
Nasıl bulundu ya Bay? *Bakma huylanıp yan yan!*
Bulunmayınca Hanım, *bak, nasıl bulundu* Bayan!
Ümitlenip deme lâkin: Bulunmayan *şey yok!*
Demiştim önce esasen: Efendi *yok,* Bey *yok!*
Efendiden, paşadan kes ümidi, beyden kes!
Majeste *geldi fakat, geldi* Ekselâns, Altes!
Bütün gelenlere rağmen demokratız toptan!
Büyük, küçük ne demek, şimdi bir şu var: İnsan!
Sınıf yok artık, eşitlik var, ayrı insan yok!
Adıyla yâdedilir herkes, öyle ünvan yok!
Beyim, paşam denemez, sade sen ve ben vardır;
Sorarsalar bana hattâ ne ben ne sen vardır!
Fasih olan Berekât *dır, bilen demez* Bereket!
Nezaket *eski lûgattır, bugün denir* Nezeket!
Beyaz *diyen kabadır, bak, ne de ince ol da* Bayaz!
Bilip biraz nezeket, böyle söyle böyle de yaz!
İnanma, sözde Samimî, *inanma lâf* İçten!
Beşerde bir değil iç, dış, inanma katiyen!
Ezan *Arapça,* Ezen *Türkçe. Türk olan anlar.*
Bugünkü Türkçe bilinmez bilinmeden bunlar!
Selâm *Türkçe imiş, al, eğer olursa veren!*
Alan da kaldımı bilmem, fakat ver istersen!
Arapça Anane *nin aslı Türkçedir:* Anana!
Ne oldu sanki, somurttun, ne baktın öyle bana?
Değildi öz o da: Dâhi *yerinde dendi* Öge!
Demir bulunmasa bir yerde tunç olur teneke!
Afat *diyor yeni dil, anladın ya* Âfet *dir.*
Kolay olurdu sakınmak, olaydı âfet bir!

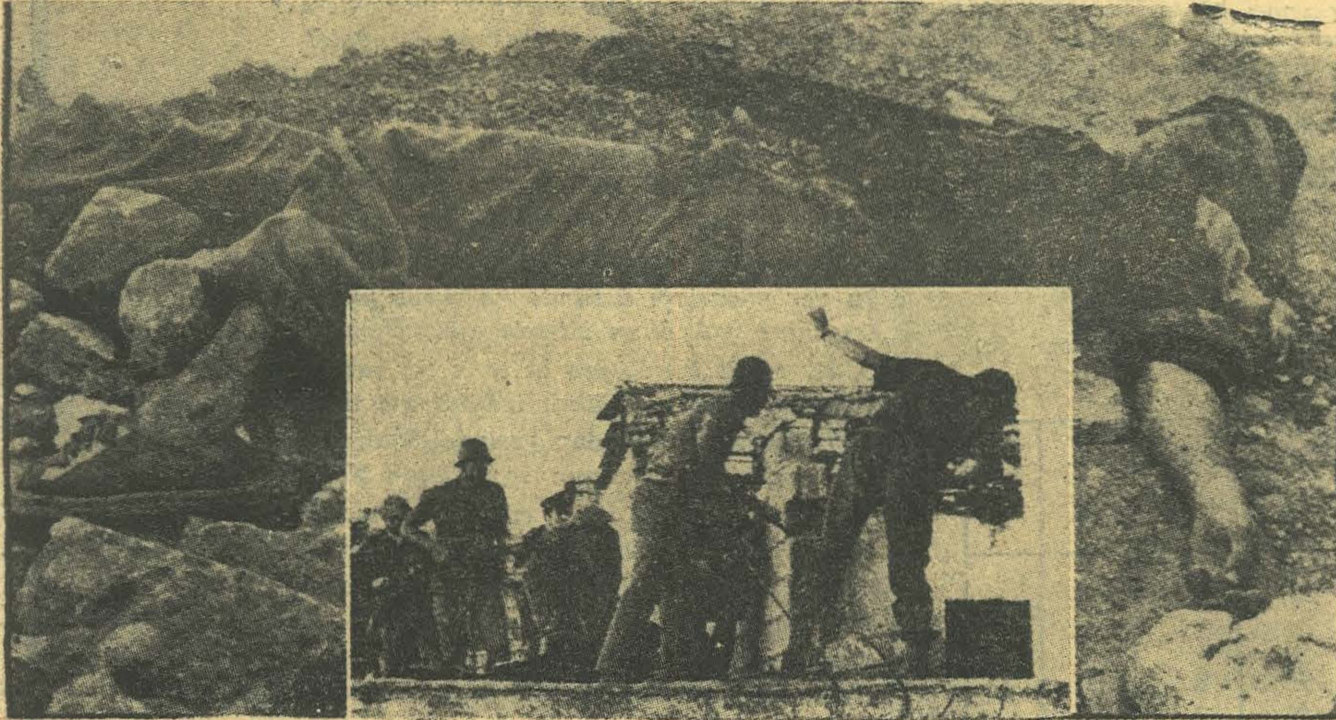
Sebil

herşey hak için

ANARŞİST SOL, İÇ HARB TECRÜBESİNEMİ GİRİŞTİ

Gazetemizin 16. sayısında anarşistlerin amme vicdanında «İç harbe mi gidiyoruz!..» endişesini tevlid ettiklerini belirtmiştik. Çok geçmeden hâdiseler bu teşhis ve sezişimizi teyid eden bir istikamette gelişmeye başlamıştır.

Gerçekten, Türkye'de solun şümûllü bir sürette teşkilâtlanarak çeşitli gruplar hâlinde faaliyette bulunduğuna dâir bilgiler, Türkiye'nin hudutlarını çoktan aşarak bütün Dünya'ya yayılmıştır. Alman Millî İstihbarâtı'nın bu hususu tevsik eden raporunun Türk gazetelerine intikalinin hemen arkasından, Antep'de halkı ve orduyu alabildiğine tedirgin eden dehşetli bir hâdise patlak vermiştir. Tam da bütün kızılcıkların muttariden Devlet Güvenlik Mahkemeleri'ne âid kanun lâyihasının ele alınışını protesto maksadıyla toplantılar yapıp duvarlara afişler astıkları bir sırada ortaya çıkan bu hâdise, âdetâ solun bütün ağır propaganda toplarını tekzib eden ilâhî bir tecelli olmuştur. Hem de başta Reisicumhurumuz olduğu halde, her taraftan birden mâsum «pan» lı kelimelerin hücuma hedef ittihaz edilişini takib eden ilk üç beş gün zarfında.

Türkiye için asıl hayâtî tehlike olan anarşist komünistlerin faaliyetlerini setretmek ve hafif göstermek maksadıyla, ikide bir tehlikeyi faşizme (ki bu kelime komünistlerin ağzında antikomünizm demektir) ve panlı kelimelerin yüklendiği mâna ve hareketlere izâfe eylemek, bizde bir nevi alışkanlık haline gelmiştir. Arada bir, delifişek anarşistlerin, rejimi ve devleti bütün müesseseleriyle yıpratmak gayesini güden ve binnetice halkı canından bıktırıp usandıran taşkınlıkları olmasa, gerçekten herkesin bu hayalî tehlikelere inanacağı gelecektir. Bereket versin ki; onları Ecevit ve ekibi gibi «hey'et-i nâsıha» rolü oynayan kimseler de teskin edememekte ve -hiç olmazsa bir müddet daha- akıllı uslu oturmalarını sağlıyamamaktadır.

Antep'te olup bitenler, aslında vatandan ziyâde komünizmin ciddi bir tehlike teşkil etmediği yolundaki propagandalara karşıdır. Vatanın müstakbel menfaatlerinden çok, bu propagandaların tesirini ihlâl ve izâle etmektedir. Tabii anlayan olursa.. Bu gerçeği gören bazı akıllı (!..) solcular, kabil olsa bu anarşistleri kendileri durduracaklardır. İçlerinde, hayal dünyasında yaşayan Ecevit'tir, ki herkesin takbih ettiği bu hadiseyi, görmemezlik ve duymamazlıktan gelmiş ve soluğu Rusya'da almıştır!

Efkâr-ı umûmiyeyi günlerden beri işgâl eden Antep hâdiselerinden Türk gazetelerine akseden resimler, Beyrut hâdiselerine âid resimlere son derecede benzemektedir. Bu benzerlik, vatanın geleceğinden birinci derecede mes'ul olanları derin derin düşündürecek bir keyfiyettir.

Fakat sol militanlarla onların hayalperest hâmilerinin unuttukları bir husus varsa o da şudur ki ne Türkiye, Lübnan'dır ve ne de Türk ordusu Lübnan ordusudur. Hayalle ihticac eden kafalar işte böyle Antep'te olduğu gibi acı gerçeğin ağır balyozu altında ezilir. Sonra da fuzûli avukatlığa kalkışanların en tabii bir meşrû müdafaayı zulüm ve işkence olarak tavsife kalkışmaları hiç bir fâide sağlamaz kendilerini gülünç bir duruma vatan hâini mevkiine düşürmekten başka..

YAVUZ HIRSIZ

Gaziantep'teki bu anarşik hâdise dolayısıyle, liderlerden herbiri sıcağı sıcağına beyanatlar verdiler. Sadece Ecevit önce bir tereddüd geçirdi. Ne yapmalı ve ne söylemeliydi. Anarşistlerin koruyucu meleğiydi. Ama onlarda kendisini pek müşkül bir duruma sokmuşlardı. Fakat susmak olamazdı. Zira herkes o'nun alacağı tavrı merak ediyordu. Üstelik Hürriyet gibi bir gazete de kendisini, bu hâdiseyi takbihe dâvet etmiş ve sükûtunu pek yakışıksız bulduğunu belirtmişti. Bu durumda konuşmamak olamazdı. Bu sebeple konuştu. Ama ne konuşma!.. Hırsızı değil de ev sâhibini kınayan bir konuşma!..

Gerçekten Ecevit, 12 Haziran tarihli gazetelerde' yer alan konuşmasında; anarşistlerden ziyâde onları yakalıyanları kınayarak:

«24 saatte işi bitirmek uğruna ortalığı savaş alanına çevirmek yerine daha sabırlı ve serin kanlı bir operasyonla hem suçluların diri yakalanmalarının, hem de güvenlik görevlilerinin canlarının esirgenmesi sağlanmış olacaktı» demiştir.

Müteâkıben Cephe Hükümetine çatan ve asıl fâil olarak o'nu gösteren Ecevit, kekeme bir üslûpla ve rüşvet-i kelâm kabilinden -nasılsa- CHP'nin her silâhlı hareketin karşısında olduğunu söylemiştir. Ancak evvelâ hükümeti, sonra da güvenlik kuvvetlerini suçlayan bu beyânat, tam manasıyle bir «yavuz hırsız» mantığını aksettirmekte ve Ecevit'in mütevâli sakim tutumunu bir kere daha gözler önüne koymaktadır.

Sokaklara «Gaziantep katliamının hesabını soracağız! ve «İşkenceciler Gaziantepte iş başında!..» gibi sloganları kasden kırmızı boya ile yazan militanlarla Ecevit arasındaki hissiyat farkı -sadece ve zâhirde- bir legal (hukuki) görünmeye mecbur olan bir lider için zaruri olan ihtiyat payından ibarettir.

Sebil

herşey hak için
Haftalık, tarafsız, siyasi edebi tarihi gazete
Yıl: 1 Sayı: 25
BEŞ LİRA
Sâhibi ve Yazıişleri Müdürü:
KADİR MISIROĞLU
ABONE: Yıllık 200 TL. 6 aylık 100 TL.
İDAREHÂNE: Vilâyet Ham Kat: 3
No: 204 — İstanbul Tel: 26 38 96
Posta Çek Nu: 97446
Dizgi: Sebil Mat. Baskı: Fazilet Mat.
Almanya Mümessilleri
A. RÜŞTÜ BANAZ — HASAN DAMAR
33 Braunschweig Haeckel str. 13
Umûmî Tevziat: SABRİ ÖZAKAR

سبيل
الكل فى سبيل الحق
جريدة اسبوعية، سياسية مستقلة، تاريخية ادبية
ص.ب ٨٠٨ استانبول - تركيه

Sebil

EVERTHING DEVOTED TO THE TRUTH (HAQQ)
An Independent Muslim, Historical,
Political and Literary Weekly
P. O. BOX 808
İstanbul/TURKEY
PHONE: 26 38 96
20 C. Ahır 1396
PRICE: 5 T.L.
Representative of Germany
A. RÜŞTÜ BANAZ — HASAN DAMAR
33 Braunschweig Haeckel str. 13
phone: 0531 — 32 36 89
Representative of England
İSMAİL ERÜNSAL